

„A fiatalok pályaválasztási opcióit is átalakította a koronavírus. Megerősödtek a legjobb barát-barátnő kapcsolatok, és fellazultak a tágabb közösségek. Nőtt a diákok felelőssége a tanulás iránt, egyben nőtt az iskolaelhagyók száma a járvány elmúlt egy éve alatt – a társadalmi különbségek mélyültek, és ezzel együtt szélesedett a szakadék a felzárkózók és a tanulásban lemaradók között.”

TARTALOM

1. láthatár

Távolléti tanítás szabadságtól jövőképig – Kerekes Edit írása

6. lélekjelenlét

Diáksztorikkal az iskolai erőszak ellen – Pap Melinda írása

14. diákszemmel

Hova tűntek a hőemberek? – megválaszolták a gyerekek

15. láthatár

Mégsem eredeti a József Attila-kézirat? – Bede Laura írása

19. láthatár

Virtuális bekapcsolódás az élő népi kultúra művelésébe – Bede Laura írása

23. hivatalos

4. tanárszemmel

Közösséghez tartozni előnyt jelent – Jakab Mónika írása

12. diákszemmel

Rajzokon „elevenedett meg” Mátyás király – Bede Laura írása

20. magánterület

Pirosszárnyú keszegék – Varga László Edgár írása

10. láthatár

Online folytatódik az Örökségünk Őrei – Antal Erika írása

16. diákszemmel

Képernyő előtt hamarabb elfáradunk – Szatmári Bence írása

22. lélekjelenlét

Zeneterápia a sérült gyerekek fejlesztésére – Antal Erika írása

FOTÓ: VIGH LÁSZLÓ MIKLÓS

8.

Az ember tragédiája mint színházi oktatási segédlet

• tanárszemmel • diákszemmel • szülői szemmel

• lélekjelenlét • tanterem • láthatár • óvoda • fotóriport

• hivatalos • vakáció • iskola és kultúra • pályáz(z)atok

• magánterület • térkép

Rendelje meg online
a Magyar Közoktatást
a 2021-es évre!

www.comunitas.ro/mkorendeles

Kedves Olvasóink!

A 2020–2021-es tanévben is számítunk megtisztelő figyelmükre. Reméljük, továbbra is megosztják lapunk hasábjain az oktatás problémáival, különféle szegmenseivel kapcsolatos meglátásaikat. Kérjük, számoljanak be a Magyar Közoktatásban arról is, ha sikertörténet születik iskolájukban, ha úgy látják, hogy diákjaikkal, tanítási módszereikkel kapcsolatban követendő példáról lehet beszélni.

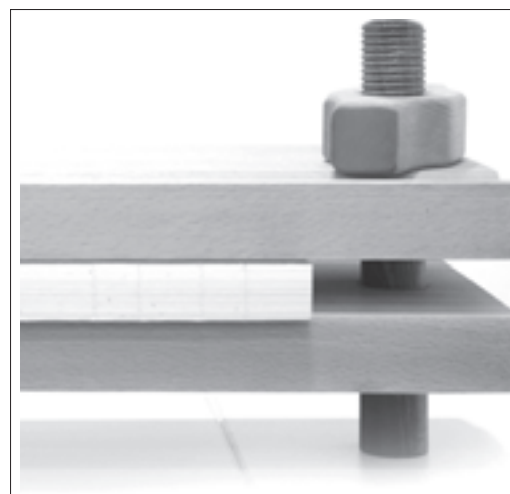
A Communitas Alapítvány által kiadott, immár kilenc éve megjelenő Magyar Közoktatást együtt szerkesztjük az olvasókkal, szeretnénk, ha a pedagógusok továbbra is rendszeresen közölnének lapunkban.

Néhány ötletet nyújtunk arra vonatkozóan, hogy milyen témákról várjuk véleményüket, de természetesen ezen kívül az oktatás más vonatkozásait is meg lehet közelíteni:

- A katedra két oldala – avagy milyen volt diákként és milyen tanárként nap mint nap iskolába járni
- Amire büszke vagyok – iskolám/pályám/diákjaim sikertörténete
- Hogyan segíthetünk megőrizni a gyermeki kíváncsiságot a mai oktatási rendszerben?
- Mobiltelefon, okoseszközök az oktatásban – kreativitásfejlesztés vagy elgépiesedés?

Kitartást, jó munkát kívánunk! Várjuk véleményanyagaikat az mko@comunitas.ro emailcímre!

A Magyar Közoktatás szerkesztősége

*erdélyi magyar
könyvek egy térben*

I D E A
K Ö N Y V T É R

RO-400193 Kolozsvár • Tordai út 4. szám • 0747 11 22 64 • www.ideakonyvter.ro • facebook.com/ideakonyvter

A Magyar Közoktatás elektronikus archívuma elérhető a <http://comunitas.ro/main/kozoktatás> webcímen.

www.facebook.com/magyarkozoktatás

Megrendeléseiket a www.comunitas.ro/mkorendeles webcímen mko@comunitas.ro e-mail címen vagy a 0733-91-06-24-es telefonszámon fogadjuk.

Címünk: Redacția Magyar Közoktatás, Fundația Communitas, Str. Republicii nr. 60., 400489 Cluj-Napoca, jud. Cluj
Nr. cont.: RO61RNCB0106026613610006 deschis la Banca Comercială Română Cluj-Napoca
Adóazonosító szám (Cod fiscal): 10411135

Kiadja a Communitas Alapítvány • Főszerkesztő: Kiss Judit • Felelős kiadó: Lakatos András

Kiadói titkár és műszaki szerkesztő: Fülöp Zoltán • Tipográfia: Könczey Elemér

Olvasószerkesztés és korrektúra: Deák Szidónia

Telefon: 0040-733-91-06-24

e-mail: mko@comunitas.ro

Redacția Magyar Közoktatás, Fundația Communitas, Str. Republicii nr. 60.
400489 Cluj-Napoca, jud. Cluj

Támogatók:

Mit viszünk tovább, ha lecseng a járvány?

Távolléti tanítás szabadságtól jövőképig

A fiatalok pályaválasztási opcióit is átalakította a koronavírus. Megerősödtek a legjobb barát-barátnő kapcsolatok, és fellazultak a tágabb közösségek. Nőtt a diákok felelőssége a tanulás iránt, egyben nőtt az iskolaelhagyók száma a járvány elmúlt egy éve alatt – a társadalmi különbségek mélyültek, és ezzel együtt szélesedett a szakadék a felzárkózók és a tanulásban lemaradók között.

Ha elfogyott az internet, idegenek (nagy-nénik, nagybácsik, keresztapák) léptek kapcsolatba a tanárokkal a házi feladattért – megtették ezt sokan a romatelepi diákok rokonai közül Magyarországon, akiknek laptop, táblagép és megfelelő internetkapcsolat híján nem volt más lehetőségük az oktatásban való részvételre. Az elmúlt egy évben a diákok közül sokan ráébredtek, hogy a tanulás saját felelősségük, enélkül az online oktatás hosszú hónapjai alatt igen könnyű lett volna feladni, akár helyrehozhatatlanul lemaradni, vakvágányra ke-

FOTÓ: PIXABAY.COM

A diákok leküzdhetetlen nehézségként emelték ki, hogy nem találkozhattak társaikkal, barátaikkal

A felszínen maradáshoz nagyon fontos tényező volt a diákoknak ez a fajta hozzáállása, a felismerés, hogy ebben a hevenyészett online oktatási rendszerben a tudatos hozzáállásukra van szükség ahhoz, hogy tudásban gyarapodjanak.

rülni. A felszínen maradáshoz nagyon fontos tényező volt a diákoknak ez a fajta hozzáállása, a felismerés, hogy ebben a hevenyészett online oktatási rendszerben a tudatos hozzáállásukra van szükség ahhoz, hogy tudásban gyarapodjanak.

Visszakaptam a hétvégeket!

Tavasszal még amolyan váratlan nagy szabadságérzést nyújtott a karantén, a rendszer felkészületlensége miatt

is sokkal kevesebb órát tudtak online megtartani, a többi tantárgyból inkább feladatokat, projekteket kaptak a diákok, amit saját időbeosztásban végezhetek el. Később aztán fokozódtak a határidők, számtalan platformon kellett követni egyik-másik tanár elvárásait, kéréseit, ugyanakkor amit korábban tiltott az iskola (mobiltelefon), a járvány kitörésével annak készségi szintű használatát várta el. A teendők köre, a mozgástér annyira leszűkült, hogy sok diák úgy érezte, „visszakapta” a hétvégeit, amelyeket a korábbiaktól eltérően most teljesen a szabadidejének szentelhetett. Nehezebb volt annak, aki

sportolt, ugyanis az edzés-suli-tanulás sűrű körforgását felváltotta a folyamatos otthonülés. Erről számoltak be a távolléti oktatás időszakát illetően 14 évesnél nagyobb diákok, az interjúkat a Wesley János Lelkészsképző Főiskola nyitott pedagógusműhelyében a főiskola pedagógia szakos hallgatói és oktatói által szervezett PedLabor online szakmai beszélgetésén játszották le, amely a távolléti oktatásnak, bezártságnak, elszigeteltségnek a felsős diákokra gyakorolt hatásait firtatta.

Előnyként sorolták a tanulók a koránkezelés elmaradását, a nyolcórás kezdés későbbre tolódását, amiről úgy érezték,

könnyebben összeegyeztethető a tinédzserek bioritmusával, a több tantárgyból kapott kutatómunkát a tucatnyi oldalak bemagolásával szemben, azt is, hogy olykor lehetőség volt az órákat visszahallgatni. Leküzdhetetlen nehézségként emelték ki, hogy nem találkozhattak a társaikkal, barátaikkal, és a tanórák mellett a számítógépes játékkal, barátokkal való netes csevegéssel

Romániában nincsenek ilyen felmérések, legfeljebb becslések, de a helyzet semmiképpen nem lehet rózsás, hiszen már eleve hátrányból indulunk: hosszú évek óta hagyományosan igen magas nálunk az iskolaelhagyók száma, e negatív rangsorban a harmadik helyen álltunk az EU-ban még a járvány előtt.

együtt akár napi 10–20 órát is számítógép előtt töltöttek. A második karantén idejére – amely ősz óta megszakításokkal folyamatosan tart, legutóbb március elején rendelte el az iskolák bezárását a magyar kormány – ez valamelyest változott.

„Most azért azokkal, akikkel jobban vagyok, rendszeresen találkozom, egyesekkel egy héten akár többször is, a szülők engedik, mert látják, hogy tulajdonképpen több kárt okoz, ha nem találkozhatunk senkivel. Többször átmentem egyik barátomhoz a távoktatás során, tudtunk beszélgetni, amikor volt egy-egy óra szünet, de sokkal jobb órán is úgy ülni az íróasztalomnál, hogy közben van egy sorstársam mellettem” – fejtette ki egy diák az interjúsorozatban. Értékelték a diákok azokat a tanárokat, akik együttérzően beszélgettek velük, akik igyekeztek kreatívan és érdekesen megoldani a tanítást, ugyanakkor a tanulók kevesellték a feladatokra kiszabott időt, sokkalták a teendők mennyiségét, ezzel

együtt elismerték, hogy az otthontanulással együtt járó számonkérés kreatív megoldásokra készítette őket.

Dénesné Szak Andrea többszörösen díjazott „digitális pedagógus” az óráin arra törekedett, hogy olyan feladatokat adjon, amelyekben van játékoság, ugyanakkor mindig küldött valamiféle visszajelzést, egy képet, hangüzenetet, amitől érzi a diák a tanár jelenlétét akkor is, ha adott esetben nem élő óra zajlik. A feladatokat megpróbálta úgy alakítani, hogy azok kiterjedjenek a diákok karanténos életére, a megoldásba tudják becsempészni a saját megéléseiket, hogy tudják kiírni magukból. – Nehéz volt szeptemberben kezdeni. Olyan volt a tanterem, mint egy méhkas. Túl nagy volt a szabadság, majdnem fél évig nem voltak iskolában. Visszakerülni az iskolapadba, visszazokni a 45 perces órára, meg hogy napi hat-hét óra van, az nem volt egyszerű – foglalta össze a szeptemberben Magyarországon jelenléti oktatással elkezdett új tanév első tapasztalatait a tanár.

Szorongás és felelősségteljes tanulás

Benda Viktória pedagógiai szakpszichológus három budapesti középiskolában végzett felmérése szerint a diákok több mint 60 százaléka azt nyilatkozta, hogy megnőtt a tanulás eredményessége, olyan készségeket, felelősségtudatot építettek ki magukban, amelyek ezt az önálló tanulást támogatták. A pozitív hatás mellett sok hátránnyal is járt az elmúlt egy év. A Proacta Edu Egyesület februári felmérése szerint a romániai diákok 53%-a koncentrációs problémákra panaszkodott, közel 20%-uknak szorongásos tünetei vannak. A tanulók 37%-a leginkább a barátait hiányolta, több mint 30%-a a jelenléti oktatáshoz tartozó fizikai interakciót, kapcsolatokat. A diákok 40%-ának legnagyobb félelme, hogy elveszítheti szeretteit, 25% pedig azért aggódott, hogy nem lesz képes elviselni az ezzel járó érzelmi megpróbáltatást. Ugyanakkor meghaladja a 8%-ot azoknak az 5–9. osztályosoknak az aránya, akik senkihez sem fordulhattak aggodalmaikkal.

„Ha nem is konkrétan azzal keresnek meg, hogy már elégük van a bezártságból, de egyéb szorongásos tüneteik

felerősödtek, akár a félelem, az aggodás, hogy elkapja valamelyik szerettük a vírust, vagy más módon ez bekúszik az életükbe. Nehézség az egyéni konzultációban az online beszélgetéshez szükséges külön helyiség vagy a külön szoba hiánya, ahol a diák biztonságban tudja érezni magát, hogy nincs áthallás. Emiatt chaten is tartom velük a kapcsolatot, vagy e-mailben levelezünk, mert nem mindenki tudja megoldani az elvonulást. Így hát nem növekedett egyálta-

Megerősödtek abban, hogy ha ilyen nehézségeket meg tudnak oldani, például önállóan fel tudnak készülni vizsgákra, tananyagon tudnak digitális segítséggel továbblépni és gondolkodni rajta, akkor talán alkalmasabbnak látják magukat arra, hogy továbbtanuljanak, vagy egyetemen folytassák a tanulmányaikat.

lán, sőt csökkent az online konzultáció, a jelenléti oktatásban sokkal több diák tud megkeresni, ott megvan a biztonságos hely, ahol ezt megtehetik” – fejtette ki az iskolapszichológus előrejelítve, hogy a felgyülemlett hatásokkal majd később (is) kell a szakembereknek, tanároknak foglalkozniuk.

Vissza kell nyerni a gyerekek bizalmát

Két dolgot tartana meg feltétlenül az online oktatás hozadékaiból Németh Szilvia oktatáskutató szociológus: „Támogatni azt, hogy a gyerekek vagy a tanulók felfedezhessék, kinek milyen egyéni tanulási stratégia megfelelő, a másik pedig, hogy tényleg ők vállalják a felelősséget a tanulásuk iránt. Ez nagyon különleges pillanat most, amikor a szülő sem tudja annyira átlátni, hogy mikor mit kellene csinálni, tehát a gyerekekre sokkal nagyobb felelősség hárul, és sokaknál elérkezett már az a

fordulópont, amikor úgy érzi a gyerek, hogy már kézbe kell venni a dolgokat” – fejtette ki a szakember, aki szerint a tantermekbe való visszatéréskor vissza kell majd nyerni a gyerekek bizalmát. „Sok iskolában érkezéskor le kellett adni a mobiltelefonokat, tehát egyéni munkára vagy önálló tananyag-feldolgozásra nagyon nem volt mód vagy technika, nem voltak olyan típusú csoporthoz tartozó feladatok, amelyekben konstruktív módon mindenki részt tudott volna venni. Most pedig azt mondjuk, hogy online meg egyéni munka, elvárjuk a kutatómunkát, az önálló tudatos tanulást, stb. Ez elég nagy paradigmaváltás. A járvány remélt lecsengése után teret kell szentelni majd arra, hogy a tanulókkal átbeszéljük, hogyan lehet összehangolni ezt a kétfajta szemszöveget, és milyen irányba induljunk el innen.”

Digitalizálható szakmát!

Hogyan alakította át a koronavírus-járvány a nagyobb diákok jövőképét – kérdeztük a beszélgetés résztvevőitől.

Németh Szilvia szerint a diákok válaszaiból kitűnik, hogy átmeneti időszaknak tekintik ezt a járványos periódust, nagyon bíznak abban, hogy mire egyetemre kerülnek, addigra ez lecseng. Mint mondta, a fókusz csoportos kutatások során egyes diákok kiemelték: ők valahogy megerősödtek abban, hogy ha ilyen nehézségeket meg tudnak oldani, például önállóan fel tudnak készülni vizsgákra, tananyagot tudnak digitális segítséggel továbblépni, és gondolkodni rajta, akkor talán alkalmasabbnak látják magukat arra, hogy továbbtanuljanak, vagy egyetemen folytassák a tanulmányukat. Tehát akiket eddig is foglalkoztatott a továbbtanulás gondolata, azok ebben megerősödtek, akiknek nem volt különösebb jövőképük, azok esetében sajnos nem történt pozitív változás.

Benda Viktória iskolapszichológus szerint leginkább a pályaválasztásban befolyásolta a fiatalok jövőképét a járvány, a korábbiakhoz képest olyan irányt keresnek, hogy a foglalkozásuk digitálisan átvihető legyen. – A vendéglátóipar most nem népszerű terület a fiatalok körében, mert valamilyen szinten érzik ennek a bizonytalanságát, és előtérbe kerülnek az olyan szakmák, amik biztosan átvihetők a digitális

térbe. A végzősök körében inkább a közösségi eseményeknek az elmaradása, akár az osztálykirándulások, a szalagavató, a ballagás elmaradása hagy nagyon mély nyomot bennük, hiányolják és előrevetítik, hogy az egész életükben már nem lesz bepótolható.

900 ezer „elvesztett” diák

A különböző felmérések 5–20 százalékra teszik a járvány alatt „elvesztett” diákok számát Magyarországon. Romániában nincsenek ilyen felmérések, legfeljebb becslések, de a helyzet semmiképpen nem lehet rózsás, hiszen már eleve hátrányból indultunk: hosszú évek óta hagyományosan igen magas nálunk az iskolaelhagyók szá-

Ez nagyon különleges pillanat most, amikor a szülő sem tudja annyira átlátni, hogy mikor mit kellene csinálni, tehát a gyerekekre sokkal nagyobb felelősség hárul.

ma, e negatív rangsorban a harmadik helyen álltunk az EU-ban még a járvány előtt. A hazai statisztikai hivatal ideiglenes adatai szerint 2020 elején 275 ezer tanköteles gyermek nem járt iskolába, vagyis a diákok több mint tíz százaléka. Az iskolaelhagyás szorosan kapcsolódik a szegénységi küszöbhez és a társadalmi kirekesztettséghez, amelyeket a járvány még inkább felerősített. A hazai hivatalos adatok megbízhatósága eléggé kérdéses, inkább tendenciát mutat, a valós adatok többnyire felülmúlják. Gondoljunk csak a tanügyminisztérium tavaly májusi adataira, amelyek 250 ezerre tették az online oktatásból kimaradók számát, ezzel szemben az IRES felmérése szerint több mint 900 ezer diák nem tudott részt venni az online oktatásban, azaz megközelítőleg minden harmadik tanuló.

KEREKES EDIT

keredit@yahoo.com

Egymillió romániai diák hagyott ki 24 iskolai hetet, mert nem volt internetje

Csaknem egymillió tanuló kihagyott 24 iskolai hetet, mert nem volt internet-hozzáférése – hívja fel a figyelmet március elején a World Vision Románia. A gyermekek jólétéért tevékenykedő alapítvány szerint fennáll a kockázata annak, hogy emiatt „rekordokat dönt” az iskolaelhagyás. A civil szervezet szerint a jobbára vidéki iskolába járó, hátrányos helyzetű tanulók 40%-a különféle okok miatt nem részesült online oktatásban: vagy nem volt okostelefonja és táblagépe, vagy nem volt internetkapcsolata. Azon falvak egyharmadában, ahol a World Vision működik, alig vagy egyáltalán nincs jel, a tanárok nem voltak felkészülve, hogy online tanítsák és vizsgáztatassák a tanulókat. A leginkább hátrányos helyzetből származó nyolcadik osztályos tanulók 30 százaléka nem vett részt a képességvizsgán, azok közül pedig, akik részt vettek, fele nem érte el az ötöst matematikából. A járvány hatásait ezen gyerekek családjait is érintette. Tavaly nyáron a szülők 60%-a nem dolgozott, a családok 50%-ában hiány volt élelemből és alapvető fogyasztási cikkekből. A helyzet nem sokat javult: 2021 elején 237 ezer gyereknek nem volt internet-hozzáférése, 287 ezer tanulónak pedig nem voltak a birtokában az online tanuláshoz szükséges eszközök. Az iskolák újrainyítása után a tanárok 80 százaléka úgy vélekedik, hogy képzésre volna szüksége a digitális oktatás terén, 66%-uk szerint standard útmutatásra lenne szükség a tananyagpótló órákat illetően, a vidéken tanító pedagógusok több mint fele azt mondja, hogy diákjai jelentősen lemaradtak a járvány következtében. A World Vision Románia pénzalapokat csoportosított át, hogy 24 ezer gyereknek élelmiszer-támogatást, higiéniai termékeket és ösztöndíjakat biztosítson. Több mint ötezer gyerek kapott táblagépet az online tanuláshoz, és a World Vision támogatásával négyezer diák az iskola udvarán bepótolta az elmaradt órák egy részét. Az alapítvány oktatási programjában résztvevők 95%-os sikerrátával vették az érettségi vizsgát.

Farkas Orsolya iskolalelkész a Berde Mózes Unitárius Gimnázium hitéletéről

Közösséghez tartozni előnyt jelent

Farkas Orsolya két és fél éve dolgozik a székykeresztúri Berde Mózes Unitárius Gimnázium iskolalelkészeként. Fiatalsága és nyitottsága arra ösztönzi a diákjait, hogy ne féljenek kérdezni és feltárni a problémáikat az iskolalelkész előtt, hanem bátran merjenek tanácsot kérni. Farkas Orsolya igyekszik megtanítani a gyermekeknek, hogy az életben egy közösséghez tartozni nem hátrányt jelent, hanem előnyt.

– *Mi a különbség a vallástanár és az iskolalelkész között?*

– A mindennapi iskolai életben a különbség ott ütközik ki, hogy a vallástanárt egy héten csak egyszer látják a diákok, amikor hittanórát tart. Ezzel szemben én egész héten köztük vagyok, és bármikor, órák előtt vagy után megkereshetnek, ha kérdésük van, esetleg segítségre lenne szükségük. Szerencsére a diákok élnek is ezzel a lehetőséggel. A kolozsvári protestáns teológia elvégzése után ugyanolyan lelkész lettem, mint az, aki egy templomi gyülekezetért felel, azzal a különbséggel, hogy az én gyülekezetem tagjai nem felnőttek, hanem gyermekek.

– *Melyek az előnyei annak, hogy iskolalelkésze van a Berde Mózes Unitárius Gimnáziumnak?*

– Úgy gondolom, azáltal, hogy az iskolának lett egy lelkésze, a közösségformálásban mutatkozik meg a leginkább. Egyszerűbb úgy közösséggé formálni az iskola diákjait, hogy van egy ember, aki mindenkivel kapcsolatba kerül. Egységesen átlátja a tevékenységeket, és aktívan részt vesz a diákság életében. Ha arra van szükség, akkor az iskolalelkész közvetíti és elsimítja a diákság problémáját. Olyan időket élünk, amikor ezek az egyszerű dolgok nagyon is lényegesek. Iskolalelkészként kötelességemnek érzem, hogy tudatosítsam a diákjaimban: a valahova tartozás nem hátrányt jelent, hanem előnyt.

– *Milyen nehézségek merülnek fel a szakmád során, hiszen nagy felelősség hárul rád annak tekintetében, hogy a gyermekek lelki, hitbéli életét egyengessed?*

– A legnagyobb kihívás tartani az iramot a tanulókkal. Felvenni a ritmusukat, folyton aktualizálni magam, hiszen nem

maradhatok le. Míg tegnap a Snapchat volt a menő, ma már a Tic-Toc, és holnap lehet, hogy valami egészen más. Tartanom kell velük a tempót. Hallgatom a zenéiket, nézem a filmjeiket, és olvasom a könyveiket, értenem kell, hogy mi foglalkoztatja őket. Éreznem kell, hogyan magyarázzam a bibliai igazságokat úgy, hogy azt sajátjuknak érezhessék a mában. Felnőttként magunkra erőltettünk egyfajta közömbös távolságtartást, és legyintünk a gyermekeink és fiataljaink múlt szeszélyein és rajongásain, csak közben szem elől tévesztjük, hogy legyintéseink miatt felépítjük a kommunikációs gátakat egymás között. Leginkább ez jelenti a nehézséget. Éreztetni kell a diákokkal,

Tartanom kell velük a tempót. Hallgatom a zenéiket, nézem a filmjeiket és olvasom a könyveiket, értenem kell, hogy mi foglalkoztatja őket. Éreznem kell, hogyan magyarázzam a bibliai igazságokat úgy, hogy azt sajátjuknak érezhessék a mában.

hogy ha segítségre, tanácsra van szükségük, akkor nyíltan beszélhetnek akár a tanárral, akár az iskolalelkésszel. Sőt kell beszélniük, mert érdekel minket, amit mondanak még akkor is, ha a legújabb Iphone-beállításait ecsetelik.

– *Még milyen konkrét feladatai vannak az iskolalelkésznek?*

– Iskolalelkészi feladataim közé tartozik az iskolai áhítatok megszervezése, a vallásórák megtartása, valamint az

Az iskolalelkészi munka is a virtuális térbe szorult, de így is hatékony lehet

iskolához tartozó tevékenységek szervezésében nyújtott segítség. A Berde Mózes Unitárius Gimnáziumhoz tartozó bentlakás diákjainak lelki nevelése is az én feladataim közé tartozik. Velük vagyok heti egyszer szilenciumi alkalommal, ahol megkereshetnek a kérdéseikkel, vagy segíték a tanulásban. De amikor lehetett, akkor közös estéket is szerveztünk, mint például játékestek vagy filmezések.

– *A diákok vallásossága az iskola szellemiségétől függ, vagy inkább a családi háttérből adódik?*

– Úgy gondolom mindkét komponens kulcsfontosságú. A gyermek alapvetően kíváncsi, érdekli a világ és annak működése, de ezen túlmenően roppant foglalkoztatja mindaz, amit nem lát, de elképzelhet. Meglátásom szerint ezt nem növik ki, csak az idő múlásával valahogy elhalványul bennük a tapasztalaton túli

hatalom iránti érdeklődés. Egy hasonlat-tal tudnám a leginkább érzékletessé tenni a folyamatot. Olyan ez, mint a hajnalhasadás, van egy pillanatnyi csend a tájon, mikor felkelni készülődik a nap, s abban a csendben lappang a várakozás, a remény, az öröm és a bizalom. A nap fel fog kelni. Isten az életükbe meg fog érkezni. Az iskola szellemisége az, ami ezt a csendet biztosítja a gyerekek számára. Persze elősegíti a munkánkat, ha a gyermek már ott-hon a szüleitől kap egy „alapot”.

Farkas Orsolya unitárius iskolalelkész
Székelykeresztúron tanít

– Iskolalelkészként egyfajta pszichológusi szerepet is vállalnod kell. Leginkább milyen problémákkal, kérdésekkel fordulnak hozzád a diákok?

– Az iskolában a lelki gondozói munka legnagyobb része észrevétlenül történik. Osztályterekben, folyosókon vagy hazafelé sétálva. Olyan alkalmakkor, amikor a közlés nem kényszer a diákok számára. Amikor spontán fogalmazza meg a gondolatait és nehézségeit, anélkül, hogy kérdéseket tennék fel nekik. A tanulási nehézségek és a beilleszkedési problémák a leghangosabbak ezeken a beszélgetéseken. De ugyanakkor identitásuk keresésében, egzisztenciális szorongásaikban, gyászuk feldolgozásában is igyekszem a legjobb tudásom szerint segítségükre lenni.

– A Berde Mózes Unitárius Gimnáziumban rendszeressé vált heti áhítatokat

is te tartod. Hogyan tudtad az iskolalelkésziséget online térbe költöztetni? A diákok miként kapcsolódtak be ezekbe az áhítatokba?

– „Békebeli” időkben az iskolai áhítat a székelykeresztúri unitárius templomban zajlott, ahol közös énekléssel és imádkozással hangolódunk minden hétfőn az előttünk álló hétre. Minden osztálynak megvolt a saját helye, ha kerestem valakit, mindig pontosan tudtam, a templom mely sar-

ilyenkor felszínre törni. Talán a legmegkapóbb egy elemis kislány válasza, aki a lemondást most az iskolánélküliséggel kapcsolta össze. Hát nem furcsa, hogy valamikor a szalonnát vittük volna iskoláink négy sarkára, hogy a kutyák elvigyék, és most arra vágyunk, hogy újra bejárhasunk, és ne kelljen lemondanunk róla?

– Miért választottad az iskolalelkésziséget ahelyett, hogy egy falubeli vagy városi közösség lelkipásztora legyél?

A személyes részvételű oktatást semmi mással nem lehet helyettesíteni

kára kell nézzek, hogy megtaláljam. Egyedi színfoltja volt ez az iskola közösségi és vallási életének. Azonban egy éve, amikor fenekestől felfordult az életünk, szükség volt arra, hogy átgondoljuk, és újra álmódjuk az iskolai áhítatokat. Átköltöztünk az online térbe. Készítettünk egy privát csoportot az iskola diákjai és tanárai számára, ahol a megszokott időben hétfőnként élő adásban tartjuk az áhítatokat. A diákok hamar alkalmazkodtak az új helyzethez, bár elismerték, előben, egymás közt templomban imádkozni teljesen más dimenzió, és sokkal jobb, mint a telefonjukat szorongatva.

– A jelenlegi nagybőjti időszak hogyan jelenik meg az unitárius iskola diákjainak életében? Milyen lemondásai lehetnek egy gyerekeknek?

– Nagybőjt témáját vallásórákon beszéljük meg, nagyon érdekes dolgok tudnak

– Az iskolalelkésziséget nem választottam, hanem kaptam. A teológia elvégzése után kihelyeztek a székelykeresztúri Berde Mózes Unitárius Gimnázium iskolalelkészének, ami őszintén szólva hatalmas meglepetés volt. Sok éven át, az egyetemen arra készítettek fel, hogy lelki vezetője legyek egy gyülekezetnek. Az én terveimben egyáltalán nem szerepelt az iskolalelkésziség mint opció. Azonban nagyon hamar kiderült számomra, hogy Valaki nálam sokkal jobban tudta, hogy nekem mire van szükségem, melyik út az enyém. Én ezt isteni gondviselésnek hívom. Kisembereket tanítok, nevelek, támogatok, hogy majd egyszer nagy emberek legyenek. A legszebb hivatás, amit Isten megálmodhatott nekem.

JAKAB MÓNIKA

jakabmonika940206@gmail.com

Kampány indult a tanulók ellen irányuló szóbeli és fizikai bántalmazás felszámolása érdekében

Diáksztorikkal az iskolai erőszak ellen

Ne hallgass róla! – írd meg nekünk a diáksztoridat – ezzel a felhívással indított kampányt az iskolai erőszak felszámolása érdekében az Érted, a Makosz és a Székelydata. A jelenlegi és egykori diákok által elmesélt történeteket illusztrátorok, színészek tárják a nagyközönség elé.

Egyesek a kommunizmus örökségének tekintik, mások jogos fegyelmezési módnak, de egyre többen vannak azok, akik szerint semmi helye az iskolában a pedagógusok által alkalmazott szóbeli vagy fizikai erőszaknak. A társai előtt való megaláztatás ugyanis maradandó, sokszor életre szóló sebet ejt a diákokban, iskolai eredményeire és későbbi teljesítményére is kihat.

A romániai magyar iskolákban és általában a romániai oktatásban jelen lévő – és sokak által legitimként elfogadott

A társai előtt való megaláztatás ugyanis maradandó, sokszor életre szóló sebet ejt a diákokban, iskolai eredményeire és későbbi teljesítményére is kihat.

– gyakorlatra Csala Dénes egyetemi tanár hívta fel a figyelmet. A Székelydatát működtető adatvizualizációs szakember az angliai Lancaster Egyetem és a kolozsvári Babeş–Bolyai Egyetem oktatójaként maga is meggyőződhetett a nyugati és a hazai oktatási gyakorlat közötti különbségekről, arról, hogy mifelénk nem veri ki a biztosítékot az, ami Nyugat-Európában elfogadhatatlan. A változtatás érdekében az Érted ifjúsági szervezettel és a Romániai Közepiskolások Szövetségével (Makosz) indított kampányt Diáksztori néven.

Anonim panaszok

Beköszönő videójában Csala Dénes rámutat: egy, már a világjárvány alatt, az online oktatás korszakában készült videó készítette arra, hogy a tettek

mezejére lépjen, melyben egy tanár valahatatlán hangon beszél a diákokkal. A romániai iskolai oktatásban rengeteg probléma van, mely generációs mulasztások eredménye, mutatott rá, és ez az egyik legsúlyosabb. „A gyerekekkel való visszaélés, a katedra mögüli vagy előli kurvaanyázás semmilyen körülmények között nem megengedett” – véli.

Videóüzenetében rámutatott, a gyerekeket ért bántalmazás megszokott az erdélyi iskolákban, és a diákok ezeket többnyire magukba fojtják, a családban sem beszélnek ki, hiszen az a felfogás, hogy: kemények vagyunk, tűrjük. El sem merik mondani otthon, hogy mi történt az iskolában, de talán napokig sírnak magukban amiatt, hogy egy felelőtlen tanár bunkónak nevezi őket. „Ez szerintem hosszú távon nem tartható, és talán mi, erdélyi magyarok is létre tudunk hozni egy biztonságos környezetet az iskolában” – mondta Csala Dénes. Az egyetemi oktató szerint az első lépés, hogy beszéljünk az ilyen esetekről, ennek érdekében létrehozott egy biztonságos e-mail-címet, melyre a jelenlegi és egykori diákok elküldhetik panaszait. Leírhatják anonim módon, hogy milyen atrocitás érte őket az iskolapadban, miért érzik igazságtalannak, és akár bizonyítékot is csatolhatnak a levélhez.

Szerethetőbb iskolai környezet?

„A tanár úgy kellene fegyelmezzon, hogy közben mindvégig ember és példakép marad. Megbocsáthatatlan a gyerekekkel való verbális visszaélés, káromkodás, lebutázás az osztályteremben” – véli Csala Dénes. A csíkszeredai születésű oktató szerint az iskolai szóbeli vagy fizikai agresszió alkalmazása a romániai pedagógusok mintegy 20 százalékát érinti, holott „a maximális tolerálható küszöb a nulla”.

Elmondta, hogy külföldön és itthon is dolgozó oktatóként sokan megkérdezik tőle milyen különbséget tapasztal a hazai és a nagy-britanniai oktatás között. „Az itthoni diákok nem kérdeznek, vagy messze nem kérdeznek annyit, mint nyugat-európai vagy amerikai társaik. Márpedig a tudás alapja szerintem a kérdés és a kíváncsiság. Sajnos a diákjaink sokszor azért nem kérdeznek, mert félnek. A megaláztatástól, a kinevetés-

Már a figyelemfelkeltés is sokat segít, vélte a projekt koordinátora, hiszen azáltal, hogy beszélünk a jelenségről, nem lehet eltitkolni, és háttérbe tudjuk szorítani az ilyen megnyilvánulásokat.

től, attól, hogy esetleg lebunkózza őket a tanár, azt érezteti velük, hogy ez egy hülye kérdés” – mutatott rá az összefüggésekre. Hozzátette, az is érthető, hogy nehéz megismételt kérdésre állandóan válaszolni, van egy türelmi határ, de úgy vélte, a tanárnak feladata, hogy ezt minél inkább kitolja. „A célom ezzel a videóval és ezzel a kezdeményezéssel ennek az atmoszférának a megváltoztatása. Valahol el kell kezdeni. Bízom benne, hogy ha ez sikerül, akkor a kisdiákjaink szerethetőbb környezetként fognak az iskolára nézni” – jelentette ki a kezdeményező.

A jéghegy csúcsa

Csala Dénes a beérkezett levelek alapján be is számolt a tapasztalatokról, rámutatva: az iskolákban uralkodó félelmet

mi sem illusztrálja jobban, minthogy a bejelentések jó része a 20-as éveiktől taposóktól érkezett, akik most merik elmesélni a történeteket, az, hogy a tanáraik megalázó módon beszéltek velük, lebunkózták, lehülyézték őket. De szexuális bántalmazás is szerepel a diáksztorik között, hívta fel a figyelmet. Úgy vélte, az agresszív tanári hozzáállás egyfajta kommunista örökség, márpedig nekünk haladnunk kell a korrall, ahogy a nyugat-európai iskolák is teszik.

A felhívás egyébként nemcsak a diákoknak szól, hanem a tanároknak is, akiket a kezdeményező arra kér: mondják el a másik oldal verzióját is. Sok levél érkezett ugyanis nagyon kemény,

Első körben képregény formájában mondták el a történeteket egy illusztrátor segítségével, míg az újabb felvonásban a színészek, színészhallgatók adnak elő a diáksztorikat monológok formájában.

szigorú, egyenes tanárokról, akik ellenben mindvégig tisztelték a gyerekeket. „Érdekes módon rájuk sok év távlatából is mindenki jó szívvel gondol vissza. Azt hiszem, a kölcsönös tisztelet ennek a dolognak a nyitja” – vélte Csala Dénes. Olyan pedagógusok is vannak, akik kollektíve fejezik ki elégedetlenségüket az osztály teljesítményéről, mondta, és nem szégyenítenek meg egyénileg senkit. Ez sem követendő, de fontos különbség, tette hozzá. Ellenben publikusan megszégyeníteni, szexuális zaklatásnak kitenni egy kisdíákot szerinte elfogadhatatlan. „Egy nagy darázsfészekbe tengereltem bele, és ez még csak a jégjegycsúcsa. Ez azt jelenti, hogy ez egy valós probléma, és mindenképpen beszélnünk kell róla. Minél több történetet osztunk meg, annál nagyobb eséllyel érhetünk el változást” – vont mérleget az első panaszok alapján az egyetemi oktató.

Képregény és monológok

A Székelydata működtetőjének a kezdeményezése az Érted ifjúsági szervezet

és a Romániai Magyar Középiskolások Szövetsége (Makosz) közreműködésével vált kampánnyá azzal a céllal, hogy jobban ráirányítsa a figyelmet a problémára. Bukur Tamás, az Érted tagja, a Diáksztori projekt koordinátora a sajtónak úgy nyilatkozott, hogy rá szeretnének mutatni: az iskolai bántalmazás kérdése nem egyszeri, hanem egy általános probléma a romániai oktatásban. „Legyen szó fizikai vagy szóbeli bántalmazásról, erről beszélni kellene, hiszen talán az egyik legnagyobb gond az, hogy nincsenek elmondva a történetek, megragadnak az emberekben, nem merik, nincs akinek elmondani” – mondta a Paprika Rádióknak adott interjújában a projekt koordinátora. Hozzátette, épp ezért hozták létre a platformot, ahova be lehet jelenteni az iskolai sérelmeket, majd azokat művészek segítségével feldolgozzák, egységes kampánnyá alakítják.

Az elején nagy volt a visszhangja, így több sztori is érkezett, mondta, ezekből már létre lehetett hozni egy kommunikációs kampányt. „Nem az volt a cél, hogy ezeket a történeteket nyilvánosságra hozzuk, és feszültséget szítsunk diákok és jelenlegi vagy volt tanáraik között, hanem, hogy tényleg felhívjuk a figyelmet a jelenségre. Ezért átdolgoztuk a történeteket színész- és dramaturghallgatókkal a kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetemről. Átéltetőké tették ezeket, hogy minél befogadhatóbbak legyenek a nagyközönség számára” – mondta Bukur Tamás.

Jelenleg a feldolgozás második szakaszába érkeztek: első körben képregény formájában mondták el a történeteket egy illusztrátor segítségével, míg az újabb felvonásban a színészek, színészhallgatók adnak elő a diáksztorikat monológok formájában. Utóbbiakból nyolc készül, míg a képregényekből hetet tettek közzé.

„Szeretnénk, ha a projekt nem csak pillanatnyi fellángolás lenne, akár az érdeklődés szempontjából is. Ha ez a fórum, amit létrehoztunk, folyamatosan tudna diáksztorikat fogadni, folyamatosan érkeznének történetek” – mondta a jövőre nézve Bukur Tamás. Hozzátette, bár elsősorban a figyelemfelkeltés a cél, a beérkezett panaszokra szeretnének megoldást is találni. Itt lép képbe a Makosz, mely vállalta, ha az iskolai

bántalmazás elszenvedője megadja az elérhetőségét, felveszik vele a kapcsolatot, és megpróbálnak segíteni a probléma megoldásában.

De már a figyelemfelkeltés is sokat segít, vélte a projekt koordinátora, hiszen azáltal, hogy beszélünk a jelenségről, nem lehet eltitkolni, és háttérbe tudjuk szorítani az ilyen megnyilvánulásokat. A kampány a <https://diaksztori.com/> honlapon követhető, de a projektnek Facebook- és Instagram-oldala is van, ahova a tartalmak is felkerülnek, és a színészek által előadott Monológok a YouTube-on is elérhetők.

PAP MELINDA

papmeli@yahoo.com

Középiskolásoknak szóló színházi előadást mutattak be Nagyváradon

Madách klasszikusa iskolásoknak

Az *ember tragédiája* középiskolásoknak készült átiratát mutatták be februárban Nagyváradon. A Szigligeti Társulat által színre vitt ifjúsági előadás alapvető célja, hogy az iskolások számára hozzáférhetővé tegye Madách Imre alkotását, és az előadás oktatási segédletként működhessen a honi közoktatásban. A premier után felkerestük az előadás dramaturg-rendezőjét, Tasnádi-Sáhy Pétert, aki villáminterjú keretében készséggel válaszolt lapunk kérdéseire.

– Mikor született meg az ötlet, és mióta dolgoznak azon, hogy színpadi produkció szülessen a magyar irodalom egyik alaplírájából?

– A felkérést 2020 nyarán kaptam Novák Esztertől, a Szigligeti Társulat művészeti vezetőjétől. Az alapötlet az volt, hogy konkrétan középiskolásoknak készítsünk előadást, rövid tanakodás után arra jutottunk, hogy a téma Madách klasszikusa legyen. Először osztálytermi előadásban gondolkodtunk, ez annyiban módosult, hogy végül egy nagyobb osztályteremben vagy

Az eredeti szöveget természetesen át kellett dolgozni, mivel egy mai tizenéves nehezen birkózik a nyelvezettel, és ez elzárja Madách zsenijétől.

díszteremben, tornateremben, de akár szabadterén is előadható, könnyen vihető, minimális térigényű produkció jött létre hat színészre építve, amivel könnyen tudunk igazodni a kiszámíthatatlan járványhelyzet előírásaihoz. Az eredeti szöveget természetesen át kellett dolgozni, mivel egy mai tizenéves nehezen birkózik a nyelvezettel, és ez elzárja Madách zsenijétől, illetve ne feledjük, a drámai költemény, definíció szerint, nem színpadra íródott, egy regényhez hasonlóan adaptálni kell. A próbákat decemberben kezdtük el, de volt pár hét csúszás, mert – minden óvintézkedés ellenére – néhány héten belül mindenki elkapta a koronavírust, és karanténba kerültünk, de most végre a folyamat végére értünk.

Tasnádi-Sáhy Péter

– Milyen megítélésben részesült az előadás a bemutató után?

– A célközönségünk főként a 11–12. osztályos diákok, amely korcsoporttal már évek óta foglalkozom a színház több ifjúsági programjának mentoraként, a próbaanyagot 300 diákkal célzottan is beszélgettem rendhagyó online irodalomóra keretében, közvetlenül a műről. A nyilvános főpróbán és a bemutatón részt vevő 30 diáktól nagyon pozitív visszajelzéseket kaptunk, de volt olyan

nyugdíjas néző is, aki nagyon élvezte az előadást. Természetesen nincs olyan alkotás, ami mindenkinek tetszik, mi elsősorban a 11. és 12. osztályos diákokhoz szerettük volna közel vinni Madách örök érvényű gondolatait.

– Mit gondol, kiválthatja-e a színpadi darab megtekintése a mű elolvasását, vagy inkább komplementáris szereppel bír?

– Az irodalom az irodalom, a színház pedig színház. A Madách remekművének

Madách Imre a magyar irodalom kiemelkedő alakja. Az *ember tragédiája* című alkotása 1862-ben jelent meg, amely szimbólumává vált a magyar drámaírásnak, és talán ez a legtöbbször színpadra állított költemény a Kárpát-medencében. A „Megy-e előbbre majdan

fajzatom” és a „Mondottam ember: Küzdj, és bízza bízál!” mondatok a legismertebb irodalmi idézeteink közé tartoznak. A nagyváradi előadás szereplői: Kocsis Anna, Tasnádi-Sáhy Noémi, Pitz Melinda, Scurtu Dávid, Szabó Eduárd és Hunyadi István.

olvasását semmi sem válthatja ki, nem is ez volt a célunk, hanem a diákok és a mű között feszülő távolság feloldása. Persze dramaturgiailag mi is kitettük a magunk hangsúlyait, nálunk egyértelműen az ember a főszereplő, illetve a szerző nőkhöz való viszonya is kapott egy erős, iróniával kezelt idézőjelet, de a színek eredeti szerkezetéhez ragaszkodtunk, a fontos

Dramaturgiailag mi is kitettük a magunk hangsúlyait, nálunk egyértelműen az ember a főszereplő, illetve a szerző nőkhöz való viszonya is kapott egy erős, iróniával kezelt idézőjelet.

tételmondatok elhangzanak, a legtöbb sor legalább szellemiségében kimutatható az eredetiből.

– Készülnek-e a mostani előadást más városokban is bemutatni, illetve kedveskednek-e valami hasonló produkcióval az erdélyi magyar közoktatásban részt vevő diákoknak a közeljövőben?

– Pedagógus barátaim Erdély-szerte több városból jelezték már, hogy szíve-

Természetesen nincs olyan alkotás, ami mindenkinek tetszik, mi elsősorban a 11. és 12. osztályos diákokhoz szerettük volna közel vinni Madách örök érvényű gondolatait.

sen meghívnák az előadást, a vezetőség pedig már jóváhagyta, így Bihar megyében lesz több kiszállás is. A kérdés második felére válaszolva: nemsokára Anca Bradu kiváló román rendező kezdi próbálni Vörösmarty Mihály Csongor és Tündéjét a Szigligetiben, így a színház egy évad alatt egy egész érettségi tételt kipipál.

SZATMÁRI BENCE

benceszatmari@yahoo.com

FOTÓ K • VIGH LÁSZLÓ MIKLÓS

Hegedüs Csilla ötletgazda, főszervező a vetélkedő jelenéről, múltjáról, jövőjéről

Online folytatódik az Örökségünk Őrei

Hegedüs Csilla ötletgazdát, főszervezőt, az RMDSZ kultúráért felelős volt ügyvezető alelnökét – aki jelenleg az európai alapok minisztériumának államtitkára – a kulturális örökség védelmét, népszerűsítését célzó diákvetélkedő jelenéről, jövőjéről kérdeztük.

– Már jó pár éve számos magyar iskolát, diákot mozgat meg a kulturális örökség védelmét, népszerűsítését célzó, Örökségünk Őrei elnevezésű vetélkedő? Hogyan emlékszik vissza a kezdetekre?

– Az Örökségünk Őrei versenyt 2012-ben indítottuk újjá, mert felismertük azt, hogy kulturális örökségünk akkor fog fennmaradni, ha azt a fiatalok ismerik, ápolják, szívügyüknek tekintik a környezetükben található műemlékek sorsát, ha saját elképzeléseik szerint ismét megtöltik ezeket élettel, kreativitással.

A versenyt 9–12-es diákoknak szervezzük, akik 15 fős csapatokba rendeződve az iskolai év elején kiválasztanak egy műemléket, majd félév végéig népszerűsítő tevékenységeket szerveznek, melyek célja az általuk örökbe fogadott műemlékek köztudatba emelése, felhasználva a modern technika, a média, az internet nyújtotta lehetőségeket is. A verseny alatt kifejtett tevékenység így általában két kategóriába

osztható: online (közösségi média, rádió és televíziós szereplés, stb.) és offline (kiadványok, takarítási akciók és vetélkedők szervezése, flashmobok és kirándulások) tevékenységük során mérik össze a csapatok lelkesedésüket, elhivatottságukat, csapatszellemüket. A verseny záróeseményén, a döntőn, az

Hiányoztak a személyes találkozások, a döntők előtti druk, az eredményhirdetés utáni öröm, a színdarabok jó hangulata.

online és offline tevékenység mellett, egy-egy közönség előtti rövid előadás, kvízzjáték, próbatétel dönti el a verseny végkimenetelét. A versenybe eddig 13 megye több mint 3000 diákja kapcsolódott be.

– Melyek voltak a vetélkedő 2019-es kiadásának feladatai?

– A 2019-es kiadásnak három kötelező feladata volt, emellett persze a diákok kreativitására bízunk véenceik népszerűsítését. Az első feladat, a csapatok és a műemlékek bemutatása volt, amelyhez a következő támpontokat kapták a csapatok: felkeresni helytörténetst, utánanézni az épület/műemlék történetének könyvekben, korabeli sajtóban, régi képeket keresni, beszélgetni olyan személyekkel, akik ismerik az örökség múltját, stb. Emellett minden csapatnak egy közösségi oldalt kellett létrehozni, és a helyi és országos médiában is hirdetni azt, hogy megalakult a csoport, milyen terveik, ötleteik vannak a műemlékkel kapcsolatban. A második kötelező feladat egy rendezvény szervezése az épület bemutatása céljából, ez lehet villámcsődület, kiállítás, idegenvezetés, slam poetry, takarítás, bál, stb. A harmadik feladat pedig egy rövid kisfilm készítése, amelyben egy történetet kellett bemutatni az örökbe fogadott műemlékről. Ezekon kívül idén egy különleges feladattal is készültünk, hiszen sajnos fel kellett függesztenünk a döntők szervezését a járvány miatt. A csapatoknak egy rövid videót kellett készíteniük arról, hogy hogyan érzik magukat a véenceik karanténban, távolságtartásban, az elszigeteltségben. Mindezeket a feladatokat a csapatok Facebook-oldalukon tették közzé, hogy iskolástaarsaik, szüleik, tanáraik, közösségük is követhesse tevékenységüket, jobban megismerve a körülöttük lévő kulturális örökséget.

– Az, hogy online zajlik a vetélkedő, mennyire befolyásolja a versenyzők lelkesedését, felkészülését? És a virtuális térbe való szorulás egyáltalán mennyire nyomja rá a bélyegét a versenyre?

Akik örökbe fogadnak egy műemléket

Szerte Erdélyben, de különösen a szörványvidékeken életbevágóan fontos az értékmegőrzés, ennek tudatában indította útjára a Romániai Magyar Demokrata Szövetség 2012-ben, a szörvány cselekvési terv részét képező, elsősorban diákokat, iskolákat megcélzó Örökségünk Őrei – Fogadj örökbe egy műemléket programot – olvasható az Örökségünk Őrei Facebook-oldalán.

A kezdeményezés célja a szörványban és interetnikus környezetben élő magyar közösségek identitástudatának megőrzése és fejlesztése, a közösségi élet helyszínének biztosítása, az összetartozás érzésének kialakítása és fenntartása, épített örökségünk védelme, ápolása által. Kiemelt cél

ugyanakkor megértetni a kisiskolásokkal, a nagyobbakkal, de a pedagógusokkal, szülőkkel is, hogy a kultúra – amelynek az épített örökség is része – köt össze egy nemzetet, az ezekre való odafigyelésnek van igazán megtartó ereje. Akkor vagyunk biztonságban, ha épített örökségünket nem lerombolják, hanem műemlékeinket, templomainkat, kastélyainkat karbantartják, felújítják, ismerik és látogatják.

A program, közösségépítő szerepe mellett a diákok, fiatalok kitartását, egy közös ügy melletti elhivatottságát, kreativitását is fejleszt. Az örökbefogadó diákok csapatokat alkotnak, a program a csapatok közötti verseny formájában valósul meg.

– Az Örökségünk Őrei verseny jelen kiadását 2019-ben indítottuk el, ősszel, az iskolai év elején, akkor mit sem tudva arról, hogy mi vár ránk 2020-ban. 19 csapat jelentkezett a versenyre, akik nagyon lelkesen és szorgalmasan végezték a feladatokat. Januárban, amikor hivatalosan is lezárultak a tevékenységek, összeállítottuk a különböző szakaszok versenynaptárát, szinte minden le volt már egyeztetve, azonban akkor rendelték el a karantént, így mindent le kellett állítanunk. Nagyon sokáig vártuk, hogy milyen intézkedéseket hoznak, kinyitnak-e újra az iskolák, újraindítják-e a hivata-

hangulata. Azonban, ha lehet ilyet mondani, akkor szerencsére a karantén pont azután következett be, hogy a verseny első része már lejárt, tehát csak a döntőket írta felül a koronavírus-járvány. Így azért három hónapon keresztül nagy izgalommal tudtam végigkövetni azt, hogy mit találnak ki a diákok, hogyan népszerűsítik az örökbe fogadott műemléküket, milyen eseményeket szerveznek.

majd felállítják a rangsort. Ezt követően szervezzük meg az online díjkiosztót, és zárjuk le hivatalosan is a versenyt.

– Foglaljuk össze azt is, hogy erre a vetélkedőkre kik és honnan jelentkeztek, milyen projektekkel?

– A 2019–2020-as Örökségünk Őreire 19 csapat jelentkezett, Szatmár, Bihar, Kolozs, Temes, Brassó, Fehér, Beszterce-Naszód, Maros, Kovászna

Szeretnénk, ha ez a befejezés is ugyanannyira izgalmas lenne, mint az eddigiek, ezért igyekszünk olyanná tenni, mintha élőben találkoznánk. Egy online gálát fogunk szervezni, ahol minden csapat jelen lesz, a zsűri pedig kiosztja a díjakat.

los versenyeket. Többször egyeztetünk a minisztériummal, ahonnan azt mondták, idén biztosan nem lesznek versenyek, de mi nem akartunk már többet várni, hiszen rengeteg online rendezvény esetében bebizonyosodott, hogy szükség van rájuk, segítenek leküzdeni a járvány alatt kialakult nehéz helyzeteket. Így született meg az online verseny ötlete, ami annyiban tér el az előbbiektől, hogy a csapatok nem találkozhatnak személyesen a nagy országos döntőn, hanem egy online gála keretében fogjuk kiosztani a díjakat, és értékelni tevékenységüket. Ehhez nekik csupán a tevékenységi mappájukat kell beküldeniük, amit egy szakmai zsűri fog elemezni. Én reménykedem abban, hogy ez csupán a keretét fogja megváltoztatni a versenynek, de nem azt, ami igazán fontos: a lelkesedést, fiatalos hangulatot, kreativitást, leleményességet.

– Milyen volt a verseny, milyen tekintetben volt más, mint az előző években?

– Hiányoztak a személyes találkozások, a döntők előtti drukok, az eredményhirdetés utáni öröm, a színdarabok jó

Hegedüs Csilla

– Hogy tervezik a befejezést, mire számíthatnak a versenyzők?

– Szeretnénk, ha ez a befejezés is ugyanannyira izgalmas lenne, mint az eddigiek, ezért igyekszünk olyanná tenni, mintha élőben találkoznánk. Online gálát fogunk szervezni, ahol minden csapat jelen lesz, a zsűri pedig kiosztja a díjaikat, a diákok megoszthatják tapasztalataikat a versennyel kapcsolatban, és a nagy csoportkép sem marad el. A csapatok már megkapták feladatukat: március 15-ig el kell küldeniük a tevékenységi mappájukat, vagyis összesíteniük kell mindazokat a tevékenységeket, médiaszerepléseket, videókat és bejegyzéseket, amelyeket a verseny indítása óta csináltak. Ezeket a mappákat mi eljuttatjuk a zsűrinek, aki már összeállt, és el kell mondanom, egy nagyon színes és sok területen tapasztalattal rendelkező embereket választottunk. Ők fogják átnézni a diákok munkáját,

megyéből. A csapatok tevékenységét az Örökségünk Őrei Facebook-oldalán lehet megnézni.

– Hogyan tervezik a folytatást?

– Az Örökségünk Őrei számomra nagyon kedves projekt, mindig azt láttam, hogy a fiatalok is élvezik, lelkiismeretesen elvégzik feladataikat, energiát fektetnek a versenybe, és kreativitásuk nem ismer határt. A járvány persze kicsit elbonyolította a helyzetet, mivel hogy ugye személyesen nem tudunk idén találkozni, azonban szeretném, ha a helyzet megengedi, akkor folytathassuk a jövő tanévtől, akár ahogyan eddig tettük, személyes találkozásokkal, akár egy teljesen új, online formát öltve.

ANTAL ERIKA

antalerika@yahoo.com

A közösségi oldalon legnépszerűbb alkotásokat díjazták a gyerekeknek szóló pályázaton

Rajzokon „elevenedett meg” Mátyás

Online esemény keretében díjazták idén a Mátyás király születésnapja alkalmából meghirdetett rajzmunkákat. A 119 alkotásból 46-ot jutalmaztak.

Díjazták február 23-án a Kolozs megyei RMDSZ és a Mathias Rex Egyesület által szervezett, Mátyás király születésnapja elnevezésű rajz- és fogalmazáspályázatra beérkezett munkákat. „Örvendek annak, hogy idén összesen 119 diák vett részt a versenyen. Ebben az évben valószínűleg épp azért, mert hozzászoktunk az online világhoz, nagyobb érdeklődés övezte a Facebook-oldalunkra feltöltött rajzokat, fogalmazásokat, és így talán

Ebben az évben valószínűleg épp azért, mert hozzászoktunk az online világhoz, nagyobb érdeklődés övezte a Facebook-oldalunkra feltöltött rajzokat, fogalmazásokat, és így talán még több emberhez eljutott az üzenet, többen megtekinthették az alkotásokat.

• GÁCSTIMEA

még több emberhez eljutott az üzenet, többen megtekinthették az alkotásokat. Bízom benne, hogy a következő évben ismét személyesen találkozhatunk, ismét sikerül megszervezni Mátyás király születésnapját az ünnepséget, amit már megszoktunk” – mondta el köszöntőjében Antal Géza, az RMDSZ Kolozs megyei szervezetének ügyvezető elnöke.

A kolozsvári Puck Bábszínház előadása után a nyertesek kihirdetésével zárult az esemény. Az óvodásoknál a rajzpályázat díjazottjai: Băgăcean Andreea, Vinte-Koncz Edmond, Vér András-Albert, Tököli Regina, Tóth Vivien, Fodor Zselyke, Balogh Jázmin Eliza, Kelemen Márk, Grim Szófia, Balla Ádám, Dromereschi Teodora, Hajdú Emma, Várad Renáta Szófia.

Az előkészítő osztályosok közül első díjat kapott Nagy Máté, második let

• VINTE-KONCZ NOÉMI

király

és fogalmazáspályázatra beérkezett

Miklós Gergő László, harmadik Péter Andor Máté, negyedik helyezett pedig Varga Dalma. Az első osztályosoknál a képzeletbeli dobogó felső fokára állhatott Mészáros Réka, utána következett Csüdöm Adrienn, majd Papp Hanna Antónia és Szőke Eszter. A második osztályos diákok rajzai közül Bikali Andrea műve bizonyult a legszebbnek, második lett Nagy Kriszta Zsófia, harmadik Fodor Erik Ioan, negyedik pedig Kereszturi Hunor Levente. A harmadik osztályosoknál első helyezett Szőke-Okos-Rigó Csenge, második Tököli Zsanett, őt követte a sorban Zsigmond Zoltán és Elekes Yvette Amanda. A negyedik osztályos tanulók közül győzedelmeskedett Vinte-Koncz Noémi, második lett Tőkés Abigél Boglárka, harmadik Laczi Márk Tamás, negyedik pedig Gács Tímea.

A fogalmazáspályázat első díjasa az ötödikesek közül Péter Koppány, második Okos-Rigó Rózsa, őt követi Benk Lilla-Nóra és Kozma-Peti Kamilla. A hatodik osztályosoknál első helyezett Lovász Balázs, őt követi a sorban Nagy Csilla, Csüdöm Dávid és Fodor Krisztof. A hetedikes tanulók közül Simon Réka győzedelmeskedett, második lett Fodor Nóra, harmadik Török-Dani Klára, negyedik pedig Péter Edit Júlia. A nyolcadik osztályos diákoknál első díjat kapott Vinte-Koncz Szabolcs, második helyezett lett Both Andrea Ildikó, őt követi Daróczi Báborka és Harsza István Milán. Különdíjat kapott Vitus Bulbuk Áron.

Az idei évben a díjazottak kiválasztása is eltérő módon történt, hiszen idén mind a rajzok, mind a fogalmazások esetében azokat az alkotásokat díjazták, amelyek a legtöbb lájkot kapták. A munkákra összesen közel 20 ezer reakció érkezett. Az eseményt a Communitas Alapítvány támogatja.

BEDE LAURA

bede_laura@yahoo.com

• SZŐKE-OKOS-RIGÓ CSENGE

• TÖKÖLI REGINA

• ZSIGMOND ZOLTÁN

Az óvodások és általános iskolások kreativitását ösztönözte a népszerű pályázat

Hova tűntek a hóemberek? – megválaszolták a gyerekek

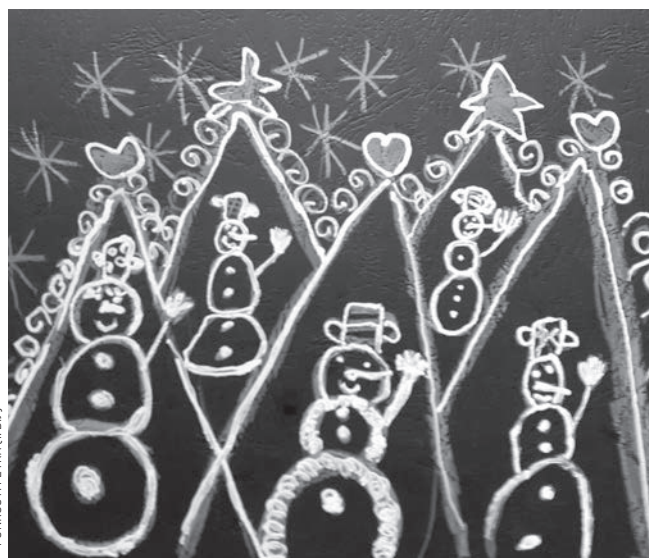
Online díjátadó kisfilmben tették közzé annak a kreatív pályázatnak az eredményét, melyet a sepsiszentgyörgyi Magyar Kulturális Intézet és a Vadon Közhasznú Egyesület hirdetett meg. Közel félszáz erdélyi óvodás és kisiskolás adott vizuális választ arra a kérdésre, hogy hova tűntek a hóemberek?

Nagy sikerrel zárult február végén a Hova tűntek a hóemberek? című kreatív pályázat, amelyet a sepsiszentgyörgyi Magyar Kulturális Intézet hirdetett meg a Vadon Közhasznú Egyesülettel partnerségben. A kezdeményezésre

applikációk is találhatók. A négytagú zsűri (Ferencz Boglárka grafikus, Pál Wendel rajzfilintervező, Szebeni Zsuzsanna, a Magyar Kulturális Intézet vezetője és Bencze Csilla Ágota) három kategóriában 15 pályamunkát vá-

nyerte, míg a 10 éves szilágynagyfalui Pop Csenge Natália az általános iskolások korosztályában győzedelmeskedett.

Az óvodás korosztályban első helyezést ért el a sepsiszentgyörgyi szü-

• PÜNKÖSDI PETRA (7. DÍJ)

• JAKAB BÁLINT MÁTÉ (1. DÍJ)

óvodások és általános iskolások rajzait, festményeit, kézimunkáit és tavalyi hóemberekről készült fotóit várták a szervezők. „A pályázat egyszerre szeretne volna beindítani a gyermekek kreativitását, az általuk nagyon kedvelt figura személyén, a hóemberen keresztül, de ugyanakkor azon is szeretne volna elgondolkodtatni a gyermekeket, hogy mi történhetett a természetben, ha ilyen sokáig nem hull a hó” – hangsúlyozta az online díjátadó kisfilmben Szebeni Zsuzsa, a sepsiszentgyörgyi Magyar Kulturális Intézet igazgatója.

A pályázatra közel félszáz, legkülönbözőbb technikákkal készült alkotás érkezett Erdély teljes területéről, melyek között plasztikus alkotások, sőt

lasztott a legjobbak közé a rajz üzenete, kreativitása, újszerűsége, művészi kivitelezése és a környezetvédelmi tematikának való megfelelés szempontjai alapján. A díjazottak 1000 euró összértékű kreatív eszköz- és anyagvásárlási utalványt nyertek.

És hogy hova tűntek a hóemberek? A gyerekek alkotásaiból kiindulva, íme néhány lehetséges válasz: téli sportot űznek vagy társasjátékoznak, elköltöztek az Északi-sarkra, vagy éppen kókuszpalmák alatt hűsölve nyaralnak, hóbuliba mentek, farsangolnak, esetleg elvitte őket a HÓ-VID, vagy megette őket a Hódinó!

A fődíjat az óvodások közül az 5 éves sepsiszentgyörgyi Deák Dóra Tímea

letésű 7 éves Pünkösdi Petra Sára, az általános iskolás korcsoportban a 13 éves gyergyószentmiklósi Jakab Bálint Máté munkáját díjazták aranyéremmel. A legjobb és egyúttal leghumorosabb fényképet a homoródalmási Csete testvérek, Anna (8 éves) és Janka (6 éves) készítették, akik a hűtőszekrénybe helyeztek egy hóembert, míg az ezüstérmes a sepsiszentgyörgyi 8 éves Sánta Boróka kapta, aki egy befőttesüveget fotózott le vízben úszó sárgarépaival „Tavalyi Hóember” felirattal. Az intézet a beérkezett pályamunkákból online galériát hoz létre, ami hamarosan elérhető lesz honlapjukon.

B. L.

Mégsem eredeti a József Attila-kézirat?

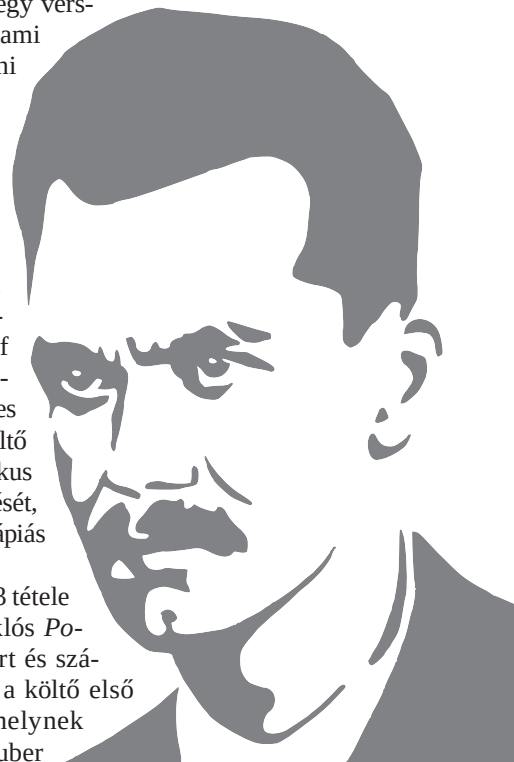
Visszavonta februári online árveréséről a József Attilának tulajdonított, nemrég előkerült *Edit* című vers kéziratát az Antikvárium.hu a tétel eredetiségével kapcsolatban felmerült kétségek miatt. Az aukcióra bocsátott kéziratot a Petőfi Irodalmi Múzeumban (PIM) tartott szemlén vizsgálták meg a József Attila Társaság képviselői, a PIM restaurátora és gyűjteményi szakemberei, az Antikvárium.hu képviselője, valamint a kéziratról az első szakvéleményt adó Bíró-Balogh Tamás irodalomtörténész – közölte a múzeum. A szemlén „alapos kétségek merültek fel a József Attila-kézirat eredetiségét illetően”. Chovanecz Balázs, az Antikvárium.hu tulajdonosa elmondta, a PIM és a József Attila Társaság képviselői azt javasolták, hogy a kéziratot vessék alá írás-, valamint tinta-szakértői vizsgálatoknak. Hozzátette: ilyen vizsgálatok csak a kézirat tulajdonosának engedélyével és költségen végezhetők el. A vers mellé az árverésre becsatolt, rendőrségi elkobzó iratról az Antikvárium.hu közlése szerint a restaurátor szakértő megállapította, hogy az 50 évnél nem fiatalabb.

Az *Edit* című vers előkerülése vihart kavart a magyarországi irodalomtörténészek körében. Az életmű egyik legelismertebb szakértője, Tverdota György irodalomtörténész, a József Attila Társaság elnöke és számos, a költővel foglalkozó könyv szerzője, szerkesztője a társaság honlapján is közzétette véleményét, amelyben több ponton megfogalmazza kétségeit.

A licitre meghirdetett kéziratról korábban azt írták, hogy egy mindeddig ismeretlen és kiadatlan József Attila-versről van szó. A kézzel írt, nyolcsoros költeményt 1935. március 8-án vetette papírra József Attila tolltollal egy noteszbe. A vers címe *Edit*, címzettje József Attila analitikusa és szerelme, Gyömrői Edit. Az eddig ismeretlen vers nem egy korai zsenge költemény, hanem már József Attila érett korszakából származik – derült ki a szervezők korábbi összefoglalójából. Legutoljára 17 évvel ezelőtt találtak Magyarországon a kutatók előtt ismeretlen József Attila-verset. A kéziratlapot 1945-ben a rendőrség kobozta el tulajdonosától, Barta István bankhivatalnoktól, aki József Attila közeli barátja volt a költő utolsó éveiben. Az erről szóló igazolás egy szintén ugyanakkor elkobzott kötetből, Ballagi Mór *Uj teljes magyar és német szótár*ából került elő, amelyet Arany János dedikált 1881-ben. A kötet, amely eredetileg akár József Attila könyvtárának darabja is lehetett, szintén szerepelt az árverésen.

Az *Edit* című vers előkerülése vihart kavart a magyarországi irodalomtörténészek körében. Az életmű egyik legelismertebb szakértője, Tverdota György irodalomtörténész, a József Attila Társaság elnöke és számos, a költővel foglalkozó könyv szerzője, szerkesztője a társaság honlapján is közzétette véleményét, amelyben több ponton megfogalmazza kétségeit. A legfontosabb probléma eszerint az, hogy az *Edit* című szöveg nem vers. „Nem kész vers, hanem egy verscsíra, egy fogalmazvány, ami egy készülő vagy készíteni tervezett vershez írt első nekifutásnak tekinthető” – írta Tverdota. Úgy fogalmazott, az *Edit* cím azért is meglepő lenne egy kész versnek, mert szintén 1935 tavaszán, áprilisban meglehetősen rideg hangvételű levelet ír neki József Attila. Ebben a megszólítása a vezetéknév (Kedves Gyömrői), ráadásul a költő sérelmezi a pszichoanalitikus egy szerinte inkorrekt lépését, és kilátásba helyezi a terápiás kapcsolat felmondását.

Az aukció összesen 223 tetele között volt Radnóti Miklós *Pogány köszöntő* című aláírt és számozott könyve. Ez volt a költő első önálló verseskötete, amelynek első 25 példánya Túri-Tauber Vilmos illusztrációval együtt jelent meg. A kötetben az illusztrációk mellett Túri-Tauber Vilmos és Radnóti Miklós kézjegye is megtalálható. Szerepelt az árverésen Gárdonyi Géza *A kékszemű Dávidkáné* című kisregényének dedikált példánya. Az *Egri csillagok* „melléktermékeként” született, török időkben játszódó történet első kiadását a szerző Werner Adolf Vilmosnak írta alá. A ciszterci szerzetes és irodalomtörténész egyike volt azoknak, akik utoljára beszélhettek az íróval. Az aukción licitálni lehetett még mások mellett Mikszáth Kálmán, Jókai Mór, Füst Milán, Gobbi Hilda, Puskás Ferenc, Kertész Imre, Babits Mihály, Boncza Berta és Rákosi Mátyás kézjegyével ellátott kötetekre is.

BEDE LAURA

bede_laura@yahoo.com

Képernyő előtt hamarabb elfáradunk

A diákság az elmúlt egy évben minden csínját-bínját megtapasztalhatta az online oktatásnak: beleszorgolhattak a leckeleadás módszertanába, felmérőket írhattak, felelhettek, és évet is zárhattak már az interneten. Ebben az időszakban ugyanakkor kialakult bennük egyfajta kép is arról, hogy milyen a jó, és milyen a rossz online tanár. Gyergyószentmiklóson és Marosvásárhelyen tanuló diákokat kérdeztünk.

Mátyás Johanna

Mátyás Johanna, 12. osztályos, a gyergyószentmiklósi Salamon Ernő Elméleti Líceum tanulója: „A jó online tanár odafigyel diákjai fejlődésére, interaktívan és összeszedetten próbálja az anyagot átadni. A tanulók bevonásával éri el azt, hogy a figyelem az online térben is a lehető leghosszabb ideig az övé legyen. Biztosítja a lehető legjobb eszközöket ahhoz, hogy elviselhetővé, gördülékennyé tegye az óráit. Felkészültségével és hozzáértésével ösztönzi diákjait arra, hogy ők is a lehető legtisztességesebb módon viszonyuljanak az internetes tanulás körülményeihez. Ezzel szemben a rossz online tanár csak a saját munkájának kötelező részét próbálja elvégezni, számára a tanulók fejlődése nem szempont. A gyenge internetes tanár kamera nélkül adja le a tananyagot, nem törődve azzal, hogy célba érnek-e az elmondottak.”

Székely Anna, 9. osztályos, a gyergyószentmiklósi Salamon Ernő Elméleti Líceum tanulója: „Az online oktatás alatt mindenki megismerhetett jó és a kevésbé

jó, mondhatni rossz online tanárokat. Számomra az a jó internetes oktató, aki törődik a diákokkal, figyel rájuk, és a lecke kívül is próbál nekik segíteni. Fontos a kreatív feladatok kitalálása és az is, hogy az óra interaktív legyen, így kicsit könnyebb motiválnak lenni és figyelni. Szerintem az online térben egyre több

Székely Anna

érdekeséget mutathatnak meg a tanárok, hiszen csak megosztják a képernyőt, és mindenki előtt új világ tárulhat ki. Az is fontos, hogy megértse: képernyő előtt hamarabb elfárad az ember, éppen ezért figyel arra, hogy ne legyünk túlterhelve. A rossz online tanár az, aki sokat diktál. Ez a típus még a suliban sem a legjobb, de a számítógép előtt még egyhangúbbá válnak az órák, ráadásul a figyelmet is könnyen elveheti sok kis apróság.”

Mátyás Csenge, 10. osztályos, a gyergyószentmiklósi Salamon Ernő Elméleti Líceum tanulója: „Szerintem a jó online tanár az, aki figyelembe veszi, hogy a diákok is napi 7-8 órát ülnek a

Mátyás Csenge

gép előtt, ők is lehetnek fáradtak, nekik is lehet rossz napjuk. Emellett – ha gép előtt is kell ülnie – megtartja a tanórát, nemcsak elküldi a leckét, hanem el is magyarázza azt. A jó online tanár igyekszik, hogy a diákok ilyen hátrányos helyzetben is a lehető leginkább megértsék a tanulnivalót még akkor is, ha az időkorlát miatt szelektálni kell, és fontossági sorrendet felállítani a leadott tananyagban. A rossz online tanár ezzel szemben nem figyel a diákok befogadóképességére, és nem szán elég időt arra, hogy elmagyarázza, amit szükséges. A tananyag megértése sokkal nehezebb egy számítógépen keresztül, mint élőben. Szerintem az a gyenge internetes tanár, aki minden anyagot megpróbál leadni, nem figyelve arra, hogy a diákok így nem értik meg vagy túlterhelődnek. Én úgy gondolom, hogy egy tanár nem csak online, hanem élőben is csak azt az anyagot kellene visszakérje a diákoktól, amelyet kellőképpen elmagyarázott, nem csak elküldött vagy feltöltött egy online tanterembe.”

Gáll Karola

Gáll Karola, 5. osztályos, a gyergyó-szentmiklósi Fogarassy Mihály Általános iskola tanulója: „A jó online tanár olyan, akit nem zavar az, ha például nem kapcsolunk kamerát, vagy nem vagyunk annyira aktívak órán, hiszen ez számunkra is egy új helyzet. Továbbá fontosnak tartom, hogy a tanár olyan ütembe haladjon, hogy mi, diákok is értsük meg a tananyagot. Azt is nagyra értékelem, ha a tanár óra elején elmond egy-két viccet, hiszen ezzel jó kedvvel fogunk neki a tanulásnak. Ezzel szemben a rossz online tanár nagyon gyorsan akar haladni a tananyaggal. Szerintem attól fél, hogy az online oktatás miatt lemaradunk, ezért a gyors magyarázatai érthetetlenek, és ehhez képest túl nagyok az elvárásai.”

Balázs Szabolcs, 10. osztályos, a gyergyó-szentmiklósi Salamon Ernő Elméleti Líceum tanulója: „Szerintem akkor jó egy online tanár, hogyha ugyanúgy igyekszik tartani az órákat, ugyanolyan ütemben és hatékonysággal, mintha élőben történne a tanítás. A jó netes tanár igyekszik a legtöbbet kihozni a világhálón történő tanítási helyzetből, mivel a diákok nagy része az online tanítást nem veszi komolyan. Éppen ezért fontos, hogy meglegyen a jó módszer a tanításra és a számonkérésre. Ha a tanár azért tanít, hogy a diákokat segítse, emellett ő is élvezi a munkáját, akkor szerintem ez már tiszta haszon. Meglátásom szerint egy tanár akkor számít rossz online tanárnak, hogyha nem tördök azzal, hogy jó-e vagy hasznos-e

a diákoknak az, amit csinál, nem próbál meg a diákokon segíteni, csak valamit lead, mert kötelező neki. Mellesleg vannak olyan tanárok, akik túlságosan

Balázs Szabolcs

komolyan vesznek egy-egy olyan tantárgyat, amely az illető diák szakjában nem annyira lényeges. Így a diák figyelme elterelődik arról, ami igazán érdekelné, és amihez szüksége lenne a fejlődéshez.”

Lukács Ágnes, 6. osztályos, a gyergyó-szentmiklósi Fogarassy Mihály Általános iskola tanulója: „Tapasztalataim szerint a jó online tanár a könnyebb lecke-eket adja le azért, hogy biztosan mindenki megértse a tananyagot. Emellett értesít arról, ha valamivel lemaradtál, vagy nem küldted le, illetve megtesz

Lukács Ágnes

minden tőle telhetőt azért, hogy a diákok elsajátítsák a tudást. Fontos az is, hogy a kamerán keresztül kivetítsék az anyagot. A rossz online tanár azonban nem törődik a kép és a videó minőségével, és nem elnéző azokkal a diákokkal szemben, akiknek nincs lehetőségük minden órán részt venni. Az is egy jó ismérvük, hogy nem megértőek, és nem segítőkészek olyankor, amikor a diák nem tud valamit.”

Fülöp Anna, 8. osztályos, a gyergyó-szentmiklósi Fogarassy Mihály Általános iskola tanulója: „Egy jó online tanár megértő, valamint figyelembe veszi a tanulók körülményeit és élethelyzetét

Fülöp Anna

is. Ugyanakkor nem akad ki akkor, ha a diák nem reagál azonnal egy kérdésre. A rossz online tanár szerintem nem tartja be az órarendet, ami miatt kavargás lesz, és a diákok összezavarodnak. Az olyan netes tanárt sem szeretem, aki 40 percnél tovább tartja az órát, mert a gyerekek nem tudnak ilyen sokáig a monitor előtt figyelni. Vannak olyan oktatók is, akik unalmas órákat tartanak, és látszik rajtuk, hogy ők is nagyon unják. A tanulók ezt kiszúrják, ezért nem köti le őket az ilyen óra.”

Domokos Orsolya, 11. osztályos, a marosvásárhelyi Művészeti Líceum tanulója: „Azt hiszem, online tanárnak lenni annyit jelent, hogy egy evezővel kell célba érni ugyanannyi idő alatt, mint más-kor kettővel. Mert azért 40 perces időkerettel, képernyőn keresztül igencsak

nehéz ugyanolyan hatékonyak lenni, mint a katedra mögül. És ha valaki ilyen hátránnyal indul, nem igazán van szíve az embernek még ráragasztani a rossz tanár címekét is. De persze azért meg tudnék fogalmazni egy ideált, vagy annak az

Úgy gondolom, hogy egy tanár nemcsak online, hanem élőben is csak azt az anyagot kellene visszszakérje a diáktól, amelyet kellőképpen elmagyarázott.

ellentétét, illetve, hogy a tapasztalataim szerint mely módszerek voltak működőképesek. Elsőnek és legfontosabbnak az igyekezetet mondanám. Az már jó online tanárnak számít, aki nyitott arra, hogy feltalálja magát ebben a helyzetben, nem veszi félvállról, és nem zárkózik el a lehetőségtől, hogy órai megközelíthesse a személyes együttlétek mibenlétét. Másodszor a jó online tanár megértő a technikai problémákkal kapcsolatban. Megértő, de nem túl jóhiszemű, mert ha a diák visszaél a helyzettel, az semmiképp sem válik a javára, ezt megértetni pedig a tanárnak is kötelessége. Harmadszor pedig fontos, hogy hogyan kezeli a tanár ennek a helyzetnek egy külön sajátosságát, hogy nem mindig kerül sor a kamerák bekapcsolására. Ezzel a tanár nem látja a diákot, és nem is tudja felügyelni az órai aktivitást sem. A jó tanár ebben a helyzetben egyszer felhívja a figyelmet a kamerák bekapcsolására, majd ha ebben

a diákok továbbra sem partnerek, akkor kérdésekkel bevonja őket is az órai aktivitásba. A rossz tanár a két lehetséges véglet valamelyikét alkalmazza: vagy eltölti az óra felét azzal, hogy diákokat szólít fel egyenként, kérve a kamerák bekapcsolását, vagy pedig egyáltalán nem foglalkozik vele, és hagyja, hogy ki-ki a maga képességei mögött azt csináljon, amit akar. Fontos tehát ezen a téren az egyensúly megtalálása és megtartása a hatékonyság és a gördülékeny haladás miatt. Az lenne tehát szerintem az ideális, hogy ahogy azt az online diáktól is elvárják, az online tanár se éljen vissza a helyzet generálta kiskapukkal.”

Molnár Eszter, 7. osztályos, a gyergyó-szentmiklósi Fogarassy Mihály Általános iskola tanulója: „Szerintem a jó online tanár megértő, meghallgatja és figyelembe is veszi a gyerekek problémáit, legyen szó az online készülékekről vagy a tanulók helyzetéről. A jó

Online tanárnak lenni annyit jelent, hogy egy evezővel kell célba érni ugyanannyi idő alatt, mint máskor kettővel.

online tanárnak tisztában kell lennie azzal, hogy a diáknak van-e lehetősége párhuzamosan bekapcsolni a kamerát és mikrofont, ugyanakkor ki kell szűrnie azt is, hogy kik azok, akik visszaélnek ezzel az internetes tanulással. Az online óra úgy lesz érdekes, ha a tanár

Molnár Eszter

aktívan bevonja a diákokat a tevékenységbe. A lecke könnyebben érthetővé válik oktató videók és játékos applikációk által. Ugyanakkor a jó online tanár arra is odafigyel, hogy ezeket a videókat órán mutassa be, mert másképp kevés diák nézi meg. A rossz online tanár ezzel szemben úgy nyilvánul meg, hogy meg sem próbálja megérteni a helyzetet a diákok szempontjából. Az ilyen oktatók tovább tartják az órát akár tíz-tizenöt perccel is, rendszertelenül töltik fel a leckéket, az órarenden pedig folyamatosan változtatnak. Ezzel szertelenséget okoz, és teljesen összezavarja a gyerekeket.”

SZATMÁRI BENCE

benceszatmari@yahoo.com

Az emberiség elfelejtett vizuálisan kommunikálni

A írás és olvasás egy viszonylagosan új innováció az oktatásban, hiszen az emberiség evolúciója során jobbra a szemtől szembeni kommunikáció volt a jellemző. Azonban körülbelül 600 évvel ezelőtt nagy változás történt. A vizuális kommunikáció évmillió hagyományai mellett megjelentek a nyomtatott könyvek. Az ezt követően eltelt fél évezred során az emberiség nagy része elfelejtett vizuálisan kommunikálni, előtérbe került az írott tartalom. A vizuális tartalmak megjelenését új oktatási eszközként tartjuk

számom, új dolognak feltüntetni azonban hiba volna. Az internet széles körű hozzáférhetősége, a mobiltelefon robbanásszerű elterjedése döntően befolyásolja a technológiai és pedagógiai irányzatok változását. Mivel az egész világon többnyire azonos jellegű társadalmi változások zajlanak, az eddig zárt iskolarendszerek sorra nyitják meg kapuit a multimédiás, videójellegű tartalmak előtt. A videó alkalmazása az oktatásban nem új keletű dolog, hiszen azt már a második világháború során is használták

a katonák oktatásában. A videó valójában egy lehetőség az oktatás átalakulásában, mely megkönnyíti az együttműködést, összevonja a különböző tanulási stílusokat, növeli az elkötelezettséget, és figyelmet a diákok körében, segít maximalizálni az iskolák és egyetemek erőforrásait, javítja a tanulási, illetve tanítási eredményeket. [Részlet Kőrösi Gábor *Tanár nélküli tanulás a jövő iskolájában? Az online videó oktatási jellegű alkalmazásának lehetőségei és buktatói* című tanulmányából.]

A szórványvidékek kollégiumainak is segítséget nyújtott a Hagyományok Háza hálózata Erdélyben

Virtuális bekapcsolódás az élő népi kultúra művelésébe

Számos tapasztalattal lett gazdagabb, s a járványidőben szerzett tudást a későbbi „békeidőben” is kamatoztathatja a Hagyományok Háza, amely 2020-ban is folytatta munkáját Erdélyben.

A tavalyi évben is folytatta a Hagyományok Háza erdélyi partnerszervezetei által összefogott, az élő néphagyományt támogató munkáját – értékelte ki közleményben a szerteágazó tevékenységet Tóth János hálózatvezető. Mint írta, a 2020-as év nagy reményekkel indult, hiszen a kidolgozott tervek forrása is biztosítottak tűnt. A világjárvány miatt viszont tavasszal „újra kellett gondolni az életünket”. „Kollégáink ekkor

A nehéz helyzetben számos tapasztalattal lettek gazdagabbak, s ezt a tudást a későbbi „békeidőben” is kamatoztathatják.

kiváló ötletekkel próbálták orvosolni a helyzetet, így földrengésszerű változást nem kellett megélnünk sem Erdélyben, sem pedig más országrészben. A saját és a köz érdekében maximálisan alkalmazkodtunk a mindenkor és a területileg hatályos jogszabályokhoz, így majd minden rendezvényt meg tudtunk valamilyen szinten szervezni. Természetesen nekünk is meg kellett hallanunk az idők szavát a kiszélesedett online térben” – írta Tóth János.

Erdélyben nincs intézményes hálózat

A hálózatvezető rámutatott, a nehéz helyzetben számos tapasztalattal lettek gazdagabbak, s ezt a tudást a későbbi „békeidőben” is kamatoztathatják. „Igen, el kell fogadnunk, hogy az emberek elérése – bekapcsolása az élő népi kultúra művelésébe és éltezésébe – ezeken a csatornákon sokszor hatékonyabb, mint a megszokott

hagyományos módszer” – összegzett a hálózatvezető. Mint sorolta, az első fél év fókuszában az oktatások álltak: elindultak az újabb, a partnereik által megszervezett tanfolyamaik, foglalkozásaik. „Erdélyben nincs meg az az alapfokú iskolákat működtető intézményes hálózat, mint az anyaországban, így a stratégiai partnerszervezetekre hárul ez a feladat. A gazdag palettáról kiemelem a hangszer-, néptánc-, népiéne-, népmesemondás-oktatást: utóbbival kapcsolatban említem meg az elmúlt év végén kiadott *Kibédi népmesék* Ráduly Jánostól című kötetet, és a *Csak tiszta forrásból. Magyar Népdalok III.* kötetét, ami nagyban segíti ezt a munkát” – fogalmazott Tóth János. Arra is kitért, hogy a Hagyományok Házának Erdélyben nincs saját fesztiválja, viszont a sok évtizedes múltra visszatekintő rendezvények szervezésében partnerként vettek részt. Ezek egy része – a nyári könnyítések nyomán – megvalósult, ilyen volt a Vásárhelyi Forgatag, a mérai világzenei fesztivál. Más rendezvények, így például a gyergyói Feltöltő Fesztivál elmaradtak. „Felszabaduló energiáinkat viszont más területeken tudtuk hasznosítani, itt kell megemlítenem a szórványvidékek kollégiumainak nyújtott hathatós kiegészítő segítséget” – mutatott rá a hálózatvezető.

Családi hagyatékok digitalizálása

A Hagyományok Háza online munkái közül Tóth János kiemelte: figyelemre méltó a Romániai Magyar Néptánc Egyesület szervezésében megvalósult III. Erdélyi Koreográfusok Találkozó. A rendezvényen konferenciát is tartottak, melynek középpontjában – a hitelesség tükrében – a néptánc színpadi megjelenítésének technikai és formai

követelményei álltak. Az élőben megtartott szimpóziumon neves erdélyi szakemberek adtak elő, az elhangzottak online formában is elérhetővé váltak minden érdeklődő számára. „Kiemelném online munkáink közül az Élő Népművészet Kiállítás megvalósítását, valamint azokat a módszertani anyagokat, melyek az e területen működő szakmákat segítik a kézművesség és a folklórműfajok területén. Így született például több népdalgyűjtemény, emellett Erdély kistájjait bemutató sorozat indult” – mondta a hálózatvezető.

A mezőségi, családi kötelek megerősítésére irányuló Mezőség arcai a 20. században elnevezésű kezdeményezés a családi hagyatékokban fellelhető fotók és dokumentumok digitalizálását és bemutatását tűzte ki céljául.

Hozzátette, a mezőségi, családi kötelek megerősítésére irányuló Mezőség arcai a 20. században elnevezésű kezdeményezés a családi hagyatékokban fellelhető fotók és dokumentumok digitalizálását és bemutatását tűzte ki céljául. Tóth János kitért a Lipinka elnevezésű online programra is: a kezdeményezés a hagyományos népművészeti tevékenységek élményalapú, komplex oktatásában támogatta a pedagógusokat.

BEDE LAURA

bede_laura@yahoo.com

Pirosszárnyú

Van egy új apukám. Először csak eljön néha hozzánk, és nagyon kedves a nagyszüleimmel. Velem is kedves. Még nem mondták meg, hogy ő lesz az új apukám, de én már tudom. Az igazi apukámra nem emlékszem, csak képen láttam. A képen anyukám és én is ott vagyunk, meg egy torta, rajta egy gyertyával.

Csak, hogy tisztázzuk: az az én tortám.

Az új apukámat Bélának hívják, és van egy MZ motorbicikrije. Kék. Addig még sosem láttam motorbiciklit ilyen közről, és nem is ültem rajta. Most fogok, mert Béla azt mondja, elvisz motorozni.

Éz már döfi.

Anyám persze nem akarja, mert szerint-e elesünk, és eltörjük a lábunkat. Mondjuk neki, hogy nem esünk el, és nem törjük el a lábunkat. De ha mégis, erősködik. Ha felborulunk, az a nehéz motor ráesik a lábunkra, ezt mondja. De miért borulnánk fel?

Anyám is csak lány, és tudjuk, a lányok milyenek...

Ha az iskolában elmondom, hogy én már motoroztam, mindenki meg fog pukkadni. Legalábbis a fiúk. A lányokat biztos nem fogja érdekelni, mert őket csak a babázás érdekli. A lányok mind hülyék. Eleve nem varrták meg jól a rövidnadrágjukat, és ezért aláfúj a szél.

A lányok mind hülyék.

Anyám, mielőtt elmegyünk motorozni, félrehív. Beszélni akar velem. Előbb azt hiszem, a lelkemre akarja kötni, nehogy eltörjem a lábam, de itt valami más készülődik. Anyám zavarban van. Tetszik neked Béla, kérde kis gondolkodás után. Nem értem a kérdést, csak nézek, mint a moziban. Ő... ő lesz az új apád, nyögi ki végre, amit már úgyis tudtam, és úgy néz, mintha a fejembe akarna látni. Arról mondjuk álmodhat, nem fog neki sikerülni. Jó... jó lesz így, kérde kis szünet után. Ühüm, bólogatom, csak menjünk már motorozni.

Kapok egy hatalmas, narancssárga bukósisakot. Olyan vagyok benne, mint egy gomba, és elég nehéz. Hátra ültetnek

keszegék

fel, és bele kell szorosan kapaszkodnom Bélába. Anyám ideges, és azt mondja, hogy el fogjuk törni a lábunkat. Mondjuk neki, hogy nem fogjuk. A bukósisak akkora, hogy ha belekapaszkodok Bélába, nekifeszül a hátának, csak egyetlen szögben tudok kinézni belőle.

Főleg az eget látom, de azért így is jó, úgy érzem, mintha repülnénk.

Lemegyünk a Tankárokhoz. A Tankárok egy patak, csak Tankároknak hívják, ne kérdezd, hogy mért. Mért hívják ezt a patakot Tankároknak, kérdem Bélától. Mert régen tankárok volt, mondja. Ühüm.

Lemegyek a partra, és a vízbe teszem a kezem. A part menti hínárok közül hirtelen egy csomó kis hal illan el – a testük szürke, az uszonyuk piros –, biztos megijesztettem őket. Ha mozdulatlan maradok, óvatosan közeledni kezdenek, mint ha kíváncsiak lennének, mi ez a hatalmas valami – mármint én. Lehet azt hiszik, én vagyok az istenük vagy valami nagy uralkodó, ilyesmi. Azok ott pirosszárnyú keszegék, mondja Béla.

Szervusz, népem, pirosszárnyú keszegék!

Este anyám megkérdi, jól éreztem-e magam Bélával. Ühüm, bólogatom, voltunk a Tankároknál, ami régen volt tankárok. Anyám nem érti, mit beszélek, de nem kérdez semmit. El fogunk majd költözni tatáéktól, mondja, Bélával fogunk élni hárman. Ha lesz akváriumunk, pirosszárnyú keszegéket teszünk bele, mondom.

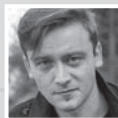
Látom anyámon, hogy semmit nem ért.

Másnap az iskolában elmesélem, hogy voltam motorozni. A fiúk mind megpukadnak, de a lányok meg se hess. A lányok mind hülyék. Azt nem mondom el, hogy van egy új apukám, és valamiért a pirosszárnyú keszegékről sem mesélek.

Hétfő van, matekóra lesz az első.

VARGA LÁSZLÓ EDGÁR

vargalaszloedgar@gmail.com

Zeneterápia a sérült gyerekek fejlesztésére

A Mol gyermekgyógyító programjának egyik nyertese a marosvásárhelyi Piros Orr Egyesület, amely sikeres pályázata révén zeneterápiával és zeneterápiás eszközökkel való játék útján segíti a súlyos fogyatékkal élő gyermekeket. A halmozottan sérült gyerekek fejlesztésével foglalkozó egyesület tavaly jött létre abból a megfontolásból, hogy a szülőknek kell elsősorban cselekedniük, ugyanis a rendszerre, amely ezekkel a gyerekekkel foglalkozik, kevésbé lehet számítani.

Csatlós Tünde, az egyesület létrehozója elmondta, az államtól semmilyen segítséget nem kapnak, az összes terápiát nekik kell megfizetniük. „Ha mi, szülők nem lépünk, ki tudja meddig kell várunk” – tette hozzá, majd azt is elárulta, hogy öt évet vett fel, mire megállapították, hogy kisfiuk, Marci milyen betegségben szenved. Egyébként nemcsak a pályázati lehetőségek miatt hozták létre az egyesületet, hanem azért is, hogy segíteni tudják információkkal, tanácsokkal a hasonló helyzetben lévő családokat. „Hogy ne kelljen olyan sokat várniuk egy-egy diagnózisra, vagy hogy egyáltalán tudomást szerezhessenek a lehetőségekről, hogy hová fordulhatnak, ha kezelésre van szükségük, milyen terápiák léteznek, hol érhetők el” – részletezte az egyesület alapítója.

A nyertes projekt révén a Piros Orr Egyesület zeneterápiával szeretné fejleszteni a sérült gyerekeket. Csatlós Tünde kifejtette, a vilá járvány miatt tavaly valamennyi fejlesztőterápia abbamaradt, egyedül a zeneit lehetett online módon megtartani. „Marci fiunk és még egy kislány vett részt az online zeneterápiákon, most ezt szeretnénk nyolc kisgyerek számára elérhetővé tenni” – mondta az édesanya, aki a további tervek között olyan hangszerek beszerzéséről beszélt, amelyeket a sérült gyerekek számára készítenek, és amelyeket minden hónapban egy közös zenéléshez használnának.

Nyár végén a projekt befejező lépéseként a Vásárhelyi Forgatagon tervezik,

A zeneterápia igencsak hasznos lehet mindenféle fogyatékkal élő gyerek számára

FOTÓ: HAAZ VINCE

hogy közönség elé lépnek, bemutatják, mit tudnak, miért jó a zene a halmozottan sérült gyerekek számára. A tervek között szerepel ugyanakkor egy zeneterápiás képzés gyógypedagógusok számára is, akik a tanultakat saját munkájukban tudják majd alkalmazni.

Hogy hány olyan kisgyerek él Marosvásárhelyen, vagy akár csak a szűkebb környezetben, Csatlós Tünde nem tudja pontosan, azt viszont igen, hogy a zeneterápia mindenféle fogyatékkal élő gyermek számára hasznos lehet. Nemcsak a súlyosan, halmozottan sérült gyerekeknek, de bárkinek.

Arra a kérdésünkre, hogy miért jó a zeneterápia, az egyesületet létrehozó édesanya szerényen elhárítja a választ. „Nem én vagyok a megfelelő személy, aki választ tud adni” – mondja, majd hozzáteszi: „de anyaként, amit eddig tapasztaltam és hallottam a gyógypedagógusoktól, az az, hogy sokrétűen fejleszti a gyerekeket. Fejleszti a figyelmet, a koordinációt, ez egyfajta alternatív kommunikációs eszköz is lehet, amellyel kifejezheti érzéseit a gyerek, aki más-képpen esetleg nem tudja.” A közös zenélési alkalmakra több sérült gyermeket

is szeretnének meghívni (a legtöbbet, ami lehetséges az előírások szerint), illetve egy helyi zenészt, aki együtt zenélne, játszana a gyerekekkel. Ez másfajta tapasztalás lenne számukra is, amikor közösen nyúlhatnak a hangszerekhez, vagy csak egyszerűen dallamot hallanak egy zenésztől. Minden hónapban más-más zenész lenne a meghívottjuk. Az egyéni foglalkozásokat Halmen Emese gyógypedagógus tartja majd, a zene, a különböző hangszerek segítségével próbálja meg segíteni a gyermekek fejlődését.

A projektben súlyosan vagy halmozottan sérült gyermekek vesznek részt, a terv szerint nyolc gyerek – az 5 és 17 éves közötti korosztályból. Ők rendszeresen egyéni terápiára járnának hetente, vagy kéthetente – annak függvényében, hogy ki hogy tud részt venni ezeken.

Illetve, amennyiben a járványhelyzet megengedi, márciustól minden hónap végén egy-egy közös zenélést is terveznek.

ANTAL ERIKA

antalerika@yahoo.com

A végzősök a vörös zónában is járhatnak iskolába

Jóváhagyta március elején az országos vészhelyzeti bizottság (CNSU), hogy a nyolcadikos és a tizenkettedikes diákok a vörös zónához tartozó településeken is járhatnak iskolába. Eddig csak az elemi osztályosok vehettek részt tantermi oktatáson azokon a településeken, ahol a 14 napra számított fertőzöttségi mutató meghaladta a 3 ezreléket. A CNSU határozata szerint a végzős diákok azokban a helységeken járhatnak suliba, ahol a fertőzöttségi arány nem haladja meg a 6 ezreléket. Sorin Cîmpeanu oktatási miniszter az Agerpresnek úgy nyilatkozott, hogy a vörös zónába tartozó településeken a nyolcadik, tizenkettedik és tizenharmadik osztályba járó tanulók, valamint a posztliceális oktatás és a szakiskolák végzős tanulói számára fizikai jelenléttel folyik az oktatás, legfeljebb 15 tanuló jelenlétével a nyolcadik, és legtöbb 17 tanuló jelenlétével a többi végzős osztályban. A tárcavezető hozzátette, hogy a szabályzat nem ír elő számszerű korlátozásokat a vörös forgatókönyv szerint működő tanintézményekben lévő óvodai csoportok és elemi osztályok számára. A miniszteri rendelet azt is előírja, hogy a végzős osztályok azon tanuló számára, akik valamilyen okból fizikailag nem vesznek részt az órákon, az iskola köteles online rendszerű oktatást szervezni, a helyi konkrét helyzetnek megfelelően. A rendelet szerint a tananyagpótló órákon – a karantén kivételével – minden esetben megengedett a fizikai jelenlét.

Nem tetszik a diáktanácsnak a végzősök visszatérése az iskolapadba

Nem ért egyet az Országos Diáktanács (CNE) az oktatási minisztérium döntésével, ami szerint a vörös forgatókönyv hatálya alá eső iskolákban is jelenléti oktatásra lenne szükség a vizsgákra készülő 8. és 12. osztályos tanulók számára. Közleményében emlékeztet, hogy a legfrissebb, 750 tanintézetet lefedő felmérésük értelmében az iskolák 50,1 százalékában nincs megfelelő higiénia – folyóvíz, szappan, vécépapír –, és a tantermek 43,4 százalékát nem szellőztetik és fertőtlenítik megfelelőképpen. Ilyen körülmények

között pedig nem tudják támogatni a jelenléti oktatást magas fertőzési kockázat mellett, és azt kéri, hogy a minisztérium tegye lehetővé, hogy azokon a településeken, amelyek a vörös forgatókönyv hatálya alá esnek, a diákok és a szülők is beleszólhassanak, hogy online vagy fizikai jelenléttel tanuljanak a végzős diákok.

Idén a szokásos módon szervezik meg a záróvizsgákat

A szokásos módon és időben, a diákok személyes jelenlétével szervezik meg idén a nyolcadikosok képességfelmérő vizsgáját és az érettségit – jelentette be Sorin Cîmpeanu oktatási miniszter. A tárcavezető a Digi24 televízióknak kifejtette: erről már folynak a tárgyalások az országos vészhelyzeti bizottsággal. Sorin Cîmpeanu korábban a Digi24 műsorában úgy nyilatkozott, hogy az idei vizsgákon az elvárásokat hozzá kell igazítani a tanév rendkívüli voltához, és a mércét „intelligens módon lejjebb kell engedni”, mert a diákok nem kérhetők számon úgy, mintha az oktatásban nem lett volna semmiféle változás a pandémia alatt. „A vizsga elvárásai az idei év sajátosságaihoz igazodnak. Ha nem ismerjük el, hogy ez az év más volt, mint a többi, az azt jelenti, hogy tagadjuk a valóságot” – fogalmazott a miniszter, hozzátéve, hogy a vizsgák fizikai jelenléttel fognak zajlani. Hozzátette, a vizsgán számonkérhető anyagot szakértők állították össze oly módon, hogy ne egy bizonyos időszakban (néhány hónap alatt) átadott ismeretanyagra koncentráljanak, és eltekintenek a kevésbé fontosnak minősített ismeretekről. A miniszter szerint a vizsgákat járványtól függetlenül is rugalmasabbá kellene tenni, hogy a számonkért anyag idomuljon a tanuló későbbi tanulmányaival kapcsolatos terveihez, annak érdekében, hogy maximálisan tudjon összpontosítani az egyetemi felvételihez szükséges tantárgyakra. „Ezen dolgozunk jelenleg” – jelentette ki a tárcavezető.

A szabadban maszk nélkül is lehet majd tornaórákat tartani

A szabadban tartott sportórákon való maszkhasználat felszámolása fontos intézkedés az oktatási folyamat szempontjából, szögezte le Sorin Cîmpeanu oktatási miniszter. „Reméljük, hogy az időjárás

körülmények hamarosan lehetővé teszik a sportórák túlnyomó részének a szabadban való tartását” – mondta az Antena 3 televíziós csatorna meghívottjaként. Marius Nistor, a Spiru Haret szakszervezeti szövetség elnöke kifejtette, hogy a tanügyi szakszervezetek is kérték az iskolai sportórákon való kötelező maszkviselés felszámolását. Hangsúlyozta, hogy egyetlen más országban sem kötelező a maszkviselés a szabadterén tartott sportórákon. Az oktatási és az egészségügyi minisztérium szombaton kiadott, a járvány idején zajló iskolai tevékenység szabályait módosító közös rendelete kimondja, hogy „a védőmaszk viselése nem kötelező az óvodások számára, és a szabadban tartott iskolai sportórákon sem”. A rendelet arra is kitér, hogy a vokacionális oktatási intézmények szakóráin kötelező a maszk viselése, kivéve a fúvós hangszerek gyakorlására szánt órákat. Ebben az esetben elegendő teret kell biztosítani minden tanuló számára.

Tanügyminiszter: nem alakultak ki fertőző góczok az iskolákban

Nincs közvetlen összefüggés az iskolanyitással és a koronavírusos fertőzések számának utóbbi időszakban tapasztalt növekedése között – jelentette ki Sorin Cîmpeanu oktatási miniszter. A tárcavezető ezt azzal magyarázta, hogy az iskolákban nem alakultak ki fertőző góczok. „Nem szeretném, ha a diákokban bűntudatot keltenének, miszerint nekik, akik iskolába szeretnének járni, köszönhetően terjed újra gyorsabban a vírus. Ez nagy veszélyeket rejt” – jelentette ki Cîmpeanu. Ugyanakkor hozzátette, hogy az iskolába járás következtében megnövekedett forgalom hozzájárulhat az esetszámok növekedéséhez.

Hamarabb kezdődhetne a tanév a megszokottnál

Hamarabb elkezdődhet a tanév, hogy ne Romániában legyen az egyik legrövidebb az időtartama – mondta Sorin Cîmpeanu oktatási miniszter egy rádióinterjúban. A tárcavezető a módosítást viszont nem a következő, hanem csak a 2022–2023-as tanévtől kezdődően fontolgatja. „Romániában a tanév rövidebb, mint más európai országokban, ez tény. A diákok minél hosszabb nyári vakációt akarnak. Az

iskolai év hamarabb elkezdődhet, hogy tovább tartson” – idézte az Edupedu.ro oktatási hírportál a tanügyi tárca vezetőjének az Europa FM-en elhangzott nyilatkozatát. Cîmpeanu megjegyezte egyúttal, hogy a 2022–2023-as tanévről beszél, nem a szeptemberben elrajtoló 2021–2022-esről. További részleteket viszont nem közölt. Mint ismeretes, a 2021–2022-es tanév szeptember 13-án rajtol el, és a hivatalos menetrend szerint 34 hétig tart.

Biharban is elindult az Iskola Alapítvány délutáni oktatási programja

Öt Bihar megyei településen, Berettyószéplakon, Élesden, Köröstárkányban, Belényesben és Békényen már elkezdődött az Iskola Alapítvány délutáni oktatási programja, és hamarosan Örvenden is elindul. Erről Nagy Zoltán, az alapítvány vezetője, Szabó Ödön, a Bihar megyei RMDSZ ügyvezető elnöke és Kéry Hajnal főtanfelügyelő-helyettes tájékoztatta a sajtót Nagyváradon. A Maszol hírportál beszámolója szerint Szabó Ödön emlékeztetett, hogy Bihar megyének három szórványterülete is van, a Berettyó mentének egy része, a Sebes-Körös mente és a Fekete-Körös mente. Bihar megyében mintegy 166 gyermek jár a foglalkozásokra, velük 14 pedagógus foglalkozik, mondta Kéry Hajnal. Hozzátette: a bihari szórványtelepüléseken mintegy 30 pedagógus tanít, a gyermeklétszám miatt akár ötös (0–4. osztály) összevont osztályokban is. A magyar anyanyelvű oktatás, foglalkoztatások létfontosságúak az identitás megőrzéséhez, vélte a főtanfelügyelő-helyettes. Rámutatott, hogy a szülőknek is fontos, hogy a gyermekeket jó kezek között tudják, a nagyobb, harmadik-negyedik osztályos diákoknak pedig a leckék elkészítéséhez is segítségeket nyújtanak a foglalkozásokon.

Lesz elegendő gyerek a magyar osztályhoz Szászfenesen

Megvan a minimális gyermeklétszám a magyar osztály beindításához az ország legnagyobb községében, a Kolozsvár melletti Szászfenesen – közölte az RMDSZ Kolozs megyei szervezete.

Mint írták, Albert Zoltán, Szászfenes RMDSZ-es alpolgármestere találkozóra hívta azokat a szülőket, akik érdekeltek a magyar osztály beindításában. Már a találkozón sikerült a szükséges gyermeklétszámot elérni ahhoz, hogy ősszel elindulhasson a magyar előkészítő osztály. „A sokéves próbálkozásnak és kemény munkának végre meglett az eredménye, bár az osztály beindítása egy hosszú folyamat, de bízunk benne, hogy további akadályok nélkül sikerül véghez vinni a projektet. A kérelmet már továbbítottam az iskola vezetősége felé. Ugyanakkor ahhoz, hogy minden zökkenőmentesen történjen, és biztosan beindulhasson a magyar osztály, továbbra is várjuk a beiratkozási kérelmeket. Minden szászfenesi szülőt arra biztatok, hogy írassa a település iskolájába gyermekét” – nyilatkozta Albert Zoltán. A magyar osztály beindulásához az első feltétel a legkevesebb tíz gyermek. De a kezdeményezők azt szeretnék, ha 15–20 gyerekkel kezdődne a tanév, mert akkor a következő években is könnyebben indulhatna majd magyar előkészítő osztály.

Magyar iskola választására buzdít a Rákóczi Szövetség

A Rákóczi Szövetség idén is arra kéri a külföldi magyar családokat, hogy válasszanak iskolaköteles gyermeküknek magyar iskolát. A szervezet az MTI-hez eljuttatott közleményében kiemelte: a külföldi régiókban a következő hetekben, hónapokban a szülőknek arról kell dönteniük, hogy iskolakötelessé váló gyermeküket milyen nyelvű iskolába íratják. „Fontos, hogy a családok tisztában legyenek vele, hogy a gyermekük számára választhatnak szülőföldjükön magyar nyelvű oktatást, amely a magyar nyelv és kultúra továbbadásával biztosítja a magyar közösségek megmaradását, valamint többlettudást és nagyobb kapcsolatrendszert biztosít a gyermeknek a két nyelv, két kultúra oktatásán keresztül” – írták. Jelezték, hogy a Rákóczi Szövetség iskolaválasztási kampánya kiterjed az egész Kárpát-medencére, szoros együttműködésben a helyi magyar iskolákkal és óvodákkal. Személyes megszólítással, óriásplakátokkal, online kampányeszközökkel igyekeznek

felhívni a figyelmet a magyar iskolaválasztás fontosságára – tették hozzá. A szövetség kitért arra is, hogy a magyar iskolaválasztási program mögött idén is széles körű társadalmi összefogás jött létre – sok száz települési önkormányzat és magánemberek részvételével – annak érdekében, hogy ráirányítsa a figyelmet a külföldi magyar közösségek fennmaradását alapjaiban meghatározó döntésre.

Ősztől megújul a Napsugár és a Szivárvány

Kérdőívben gyűjti az olvasók – pedagógusok, szülők, gyermekek – véleményét az irodalmi-ismeretterjesztő lappár, a Napsugár és a Szivárvány szerkesztősége a kiadványokról, hogy ezt is figyelembe vegyék az össze tervezett új tartalom és forma kialakításánál. A Kolozsváron szerkesztett, 1957-től megjelenő Napsugár és az 1990-től megjelenő Szivárvány élére 2020 őszén került új csapat: Zsigmond Emese korábbi főszerkesztőt László Noémi váltotta, Müller Kati korábbi képszerkesztőt pedig Bak Sára. Az új vezető munkatársak célja, hogy megfelelően tudjanak válaszolni a különböző olvasói igényekre, ezért döntöttek az online közvélemény-kutatás mellett. Remélik, hogy a Napsugár és Szivárvány gyermeklapok Facebook-oldalán elérhető kérdőívet minél többen kitöltik a Kolozsvártól távolabb eső, szórványtelepülésen élő megrendelők, olvasók is, mondta el a Marosvásárhelyi Rádió Jó reggelt, Erdély című műsorában László Noémi főszerkesztő. A kérdések tartalomra és formára, rovatstruktúrára, papírmínőségre, színekre is vonatkoznak. A főszerkesztő szerint sikerült túlélni a járványidőszakot, bár az iskolákon keresztül terjesztett lapoknak az online és személyes oktatás váltakozása közepette nem volt egyszerű dolga, és nemcsak a szerkesztőség erőfeszítésére, de a tanítónők, óvónők jóindulatára is szükség volt ahhoz, hogy a folyóiratok eljussanak a gyermekekhez. A folyóiratokat Románia határain túl is olvassák. A kiadó honlapján szereplő információk szerint a Napsugárnak havi 9500, a Szivárvánnak havi 14 500 megrendelője van.

P. M.